

कोरिन्थय् च्वंगु मण्डलीयात पावलं च्वःगु न्हापांगु पौ म्हसीका

थ्व पौ पावलं थःम्हं नीस्वना थकूगु मण्डलीया इसाई जीवन व विश्वासया बारे खनेदः वःगु समस्यायात कयाः च्वःगु खः। उबलय् कोरिन्थ थायथासं मनूत वयाः च्वनीगु ग्रीसया छगू तःधंगु शहर खः। नापं रोमी साम्राज्यया छगू प्रान्त अखैयाया राजधानी नं खः। थ्व ब्यापार, संस्कृति, थीथी धर्मया निति नां जाः।

पावलं भिंगु खँ न्यकेगु निगूगु यात्राय् दकलय् लिपा कोरिन्थय् वनाः यहदीतय् धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् भिंगु खँ न्यंकल, तर अप्वः थें यहदीतय्सं पावलया शिक्षायात मानय मयागुलि यहदीतय् धर्मशास्त्र स्यनीगु छँ त्वःताः वं मेगु जातियापिन्त भिंगु खँ न्यकेगु यात। (प्रेरित १८:१-२०) कोरिन्थय् न्हगु मण्डली शुरु याये धुंकाः पावलं व थाय त्वःताः एफिससय् वनाः अन व निदँ तक च्वन। एफिसस कोरिन्थं समुद्र पारि प्यसः व चयस्वँगू किलोमिटर पुर्बय् (आःया टर्की देशय्) लाः।

पावलं पतिइ कोरिन्थया मण्डलीइ ल्वापु व व्यभिचार जुयाच्चंगु, ब्याहाया खँय् कचकच जूगु, मूर्तियात छाःगु प्रसाद नयेगु, गुकथं मण्डलीइ सेवा यायेगु, पवित्र आत्मां बियादीगु वरदान व सीपिं म्वाना वइ धयागु खँय् जोर बियाः च्वयातःगु दु। पावलं भिंगु खँय् थुमिगु बारे गुकथं च्वयातःगु दु धकाः दुयंक च्वयातःगु दु।

थ्व पौयात कोरिन्थय् च्वंपिन्त च्वःगु न्हापांगु पौ धकाः धाःसां थ्व इमित च्वःगु न्हापांगु पौ मखु, वं थ्व पतिइ न्हापा नं छगू पौ च्वये धुंक्गु खँ न्ह्यथनातःगु दु (५:१)। इमिसं नं वयात पौ च्वल (७:१)। इमित च्वःगु न्हापांगु पतिइ इमिसं न्यंगु खँया लिसः नं बियातःगु दु। १३ अध्यायलय् परमेश्वरं थः मनूतयत बियादीगु दकलय् तःधंगु वरदान मायायागु खँ न्ह्यथनातःगु दु। थ्व अध्याय सफूया दक्वसिबय् नांजाःगु अध्याय खः। ईस्वी सम्बत ५४ पाखे पावलं एफिससं इमित थ्व न्हापांगु पौ च्वःगु खः।

धलः पौ

न्ह्यखँ १:१-९

मण्डलीइ ल्वापु जूगु १:१०-४:२१

व्यभिचार व ब्याहाया खँ ५:१-७:४०

विश्वासी व विश्वासी मखुपिं ८:१-११:१

मण्डलीइ गुकथं सेवा यायेगु ११:२-१४:४०
 ख्रीष्ट सिना: म्वानाव:गु व विश्वासीत १५:१-५८
 यहदियाय् च्वंपि विश्वासीतयत् चन्दा ब्यूगु १६:१-४
 थ:गु खँ व क्वचाय्कूगु १६:५-२४

१ कोरिन्थी

पावलपाखें ज्वजलपा

1 परमेश्वरं ख्रीष्ट येशूयाम्ह प्रेरित यानात:मह पावल व झी किजा सोस्थेनेसपाखें

2 कोरिन्थय् च्वंगु मण्डलीयापिन्त* ज्वजलपा!

ख्रीष्ट येशूपाखें पवित्र जूपि परमेश्वरया मनू जुइत स:तात:पि व थाय् थासय् च्वंपि
 झी प्रभु येशू ख्रीष्टयागु नां काइपि सकसितं*

3 झी परमेश्वर बा: व प्रभु येशू ख्रीष्टं दया माया व शान्ति बियादीमा।

4 ख्रीष्ट येशू छिमित दया माया यानादीगुलि जिं न्ह्याबलें परमेश्वरयात सुभाय्
 बियाच्चनागु दु।

5 ख्रीष्टयात विश्वास या:गुलि छिपि फुक्क खँय् त:मि जुल। छिमिके सकतां
 ज्ञान नं दत, अले बांलाक थुइका: खँ नं ल्हाये सल।

6 ख्रीष्टयागु खँ छिमिसं बांलाक थुइका कया: थ:गु नुगलय् दुने तयात:गु नं दु।

7 अय्जूगुलि येशू ख्रीष्ट ज्ञायादी तिनि धका: छिपि पियाच्वंगुलि छिमित छुं नं
 आत्मिक वरदान मगा:मचा: जुइ मखु।

8 झी प्रभु येशू ख्रीष्ट ज्ञायादीबलय् तक परमेश्वरं छिमित विश्वासय् क्वान्तुका:
 द्रं मदुमह यानातयादी।

9 परमेश्वर विश्वास याये बह:मह ख:। वयकलं हे थ:काय्, झी प्रभु येशू
 ख्रीष्टनाप झीत मिलय् यानादीगु ख:।

मण्डलीइ ल्वापु जूगु

10 य:पिं दाजुकिजापिं, झी प्रभु येशू ख्रीष्टया नामय् छिमित जिगु बिन्ति दु -
 छिपि सकसिनं छगू हे खँ ल्हायेगु या। छिमिगु दथुइ ल्वापु मजुइमा बरु छिपि फुक्कं
 मिलय् जुया: छगू हे बिचा: व छगू हे मन जुयाच्चनेगु त्व:ते मते।

11 छिपि थ:थवय् ल्वानाच्चन धयागु खँ जित: क्तोएया छँयापिन्सं कंगु ख:।

* 1:2 १:२ मण्डली ग्रीक भाषां एक्लेसियायात ☆ 1:2 १:२ प्रे १८:१

12 जिं न्यनागु खँ छु धाःसा छिपि गुम्हयसिनं – “जि पावलयाम्ह” धाइगु हं, गुम्हयसिनं “अपोल्लोसयाम्ह,” गुम्हयसिनं “केफासयाम्ह,” गुम्हयसिनं “ख्रीष्टयाम्ह” धकाः धाइगु हं।✧

13 छु ख्रीष्ट तःम्ह मछि दु ला? छिमिगु लागि कूसय् सीम्ह पावल खः ला? अले पावलयागु नामं छिमिसं बप्तिस्मा कयागु खः ला?

14 क्रिस्पस व गायसयात बाहेक जिं मेपिं सुयातं बप्तिस्मा मबिया। उकिं जिं परमेश्वरयात सुभाय बियाच्चना।✧

15 अयजूगुलि जिगु नामं बप्तिस्मा बिल धकाः सुनानं धाये फइ मखु।

16 अँ, स्तिफनसयात व वया छँयापिन्त नं बप्तिस्मा बियागु दु। इपिं बाहेक मेपिं सुयातं जिं बप्तिस्मा बिया थें मच्चं।✧

17 ख्रीष्टं जितः बप्तिस्मा बीत छ्वयाहयादीगु मखु, बरु भिंगु खँ न्यकेत छ्वयाहयादीगु खः। थथे भिंगु खँ थःगु बुद्धिं न्यंकागु मखु। मखुसा ख्रीष्ट कूसय् सिनाः शक्ति क्यनादीगु सिति वनी।

परमेश्वरयागु बुद्धि व शक्ति ख्रीष्ट हे खः

18 परमेश्वरयात म्हमस्यूपिं मनूतयत ला ख्रीष्ट कूसय् सिनादिल धयागु खँ मूर्ख खँ खः। झी बचय् यानातःपिन्त ला ख्रीष्ट कूसय् सिनादीगु खँ परमेश्वरयागु शक्ति खः।

19 थ्व हे खँ धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु दु –

“जिं ज्ञानीपिनिगु ज्ञानयात

नाश यानाबी,

अले बुद्धिमानतयगु बुद्धियात

ज्यालगय् मजुइकाबी।”✧

20 ज्ञानी धाःपिं गन वन ग्व? सःस्यूपिं धाःपिं गन वन? थ्व संसारय् जवाःसवाः यानाजुइपिं गन वन? परमेश्वरं थ्व संसारयागु ज्ञानयात मूर्ख यानादीगु मदु ला?✧

21 थःगु हे ज्ञान बुद्धिं मनूतयसं परमेश्वरयात म्हसीके फइ मखु धयागु खँ वय्कलं स्यु। उकिं सःस्यूपिन्सं मूर्ख खँ ताय्कूगु येशू कूसय् सिनादीगु खँ न्यनाः विश्वास याःपिन्त बचय् यायेगु क्वःछिनादिल।

✧ 1:12 १:१२ प्रे १८:२४ ✧ 1:14 १:१४ प्रे १८:८; १९:२९; रोम १६:२९ ✧ 1:16 १:१६ १ कोर १६:१५

✧ 1:19 १:१९ यशै २६:१४ ✧ 1:20 १:२० अय् १२:१७; यशै १९:१२; ३३:१८; ४४:२५

22 थ्व खँ धात्थें हे खः धकाः सीकेत यहदीतयसं चिं माला जुइ, अले ग्रीकतयसं ज्ञान माला जुइ।

23 जिमिसं धाःसा कूसय् सीम्ह ख्रीष्टयागु खँ न्यंका जुया। यहदीतयगु निरिति थ्व पंगः जुल, अले ग्रीकतयगु निरिति थ्व मूर्ख खँ जुल।

24 थथे खःसां परमेश्वरं सःताःदीपिं यहदीतयत् व यहदीमखुपिन्त नं ख्रीष्ट हे परमेश्वरयागु शक्ति व बुद्धि खः।

25 परमेश्वरयागु मूर्ख खँ मनूतयगु ज्ञान स्वयाः तःधं, अले परमेश्वरयागु कमजोरी मनूतयगु बल स्वयाः तसकं बल्लाः।

26 यःपिं दाजुकिजापिं, परमेश्वरं सःतादीबल्य् छिपिं गज्याःपिं खः छकः लुमंका स्व। मनूतयगु न्ह्यःने छिपिं गुम्हं गुम्हं जक बुद्धिमान, शक्ति दुपिं, अले तःधंपिं खः।

27 संसारय् च्वंपिं बुद्धिमानतयत् लज्या चायकेत परमेश्वरं मूर्खतयत् ल्ययादिल। अले संसारय् च्वंपिं शक्ति दुपिन्त लज्या चायकेत बमलाःपिन्त ल्ययादिल।

28 संसारय् च्वंपिं मनूतयसं चिधं धाःगु, क्वह्यंकातःगु व ज्यालगय् मजू धयातःगुयात परमेश्वरं ल्ययादिल। संसारं तःधं तायकूपिन्त नाश यायेत परमेश्वरं इमित ल्ययादीगु खः।

29 अयजूगुलि सुनानं परमेश्वरया न्ह्यःने तःधंछुइ फइ मखु।

30 परमेश्वरं छिमित ख्रीष्ट येशू नाप मिलय् यानादिल। वयकलं झीत ख्रीष्टपाखें फुक्क खँ सीके थुइके फयकादिल। ख्रीष्टं यानाः हे झीपिं परमेश्वर नाप मिलय् जुइ खन। ख्रीष्टं झीत पवित्र यानाः पापं मुक्त यानादिल।

31 अयजूगुलि धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु दु — “सुयां तःधंछुइ मास्ति वःसा परमेश्वरं यानादीगु खँय् तःधंछु।”☆

2

कूसय् सीम्ह ख्रीष्टयागु खँ

1 यःपिं दाजुकिजापिं, परमेश्वरयागु भिंगु खँ न्यकेत छिमिथाय् वयाबलय् जिं यक्व ब्वना तयागु दु धकाः मक्यना, अले हानं ततःहाकय्क नवानाः ह्ययकेत मस्वया।

2 छिपिनाप च्वनाबलय् जिं कूसय् सिनादीम्ह येशू ख्रीष्टयागु खँ बाहेक मेगु फुक्क खँ ल्वःमंका छवयेगु पक्का यानागु खः।

3 जिं आम्कन वयाबलय् कमजोर जुयाः ग्याःगुलि थरथर खात।☆

4 भिंगु खँ न्यंका च्वनाबलय् जिगु म्हुतुं थःगु ज्ञान व चलाखि खँ पिहां मवः। पवित्र आत्मायागु शक्तिं जक जिं नवानागु खः।

5 अयजूगुलि छिमिसं मनूतयगु ज्ञानयात विश्वास याःगु मखु, बरू परमेश्वरयागु शक्तियात विश्वास याःगु खः।

परमेश्वरयागु ज्ञान

6 अयनं परमेश्वरयागु खँ बांलाक सीके थुइके धुंकूपिन्त धाःसा जिं ज्ञानयागु खँ ल्हाना च्वना। थ्व खँ धाःसा संसार्य् च्वंपिनिगु मखु, शासन याना च्वंपिनिगु नं मखु। इपिं याकनं नाश जुयावनी।

7 जिं परमेश्वरयागु हे गुप्ति ज्ञानया खँ ल्हाना च्वना। थ्व संसार हे मदुनिबलय् निसें परमेश्वरं झीगु महिमाया नितिं थ्व ज्ञान झीत ल्ययातःगु खः। थ्व ज्ञान मनूतपाखें सुलाच्चंगु गुप्ति खँ खः।

8 थ्व संसारया जुजुपिं छम्हयसिनं हे थ्व ज्ञान मथू। इमिसं थ्व ज्ञान थूगु जूसा दकलय् तःधंम्ह प्रभुयात कूसय् नकिं तानाः स्याइ मखुगु।

9 धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु दु –

“मनुखं मखंगु, मन्यंगु,
व मतिइ मतःगु खँ
परमेश्वरं थःत माया याना
च्वंपिनिगु नितिं
तयार यानादिल।”☆

10 परमेश्वरयागु थ्व हे गुप्ति खँ पवित्र आत्मापाखें वय्कलं झीत हे सीके थुइके बियादीगु खः। पवित्र आत्मां न्हागुं माला स्वइ, परमेश्वरयागु दुनुगलय् च्वंगु खँनापं मालाः सीकी।

11 मनूतयगु नुगलय् च्वंगु खँ इमिगु आत्मां हे जक स्यु। अथे हे परमेश्वरयागु खँ परमेश्वरया आत्मां जक स्यु।

12 परमेश्वरं झीत थ्व संसारयागु आत्मा बियादीगु मखु, बरू पवित्र आत्मा बियादीगु खः। वय्कलं बियादीगु फुक्क खँ झीसं सीके फयेमा धकाः झीत थ्व बियादीगु खः।

13 अयजूगुलि जिमिसं मनूतयगु बुद्धिं स्यंगु खँ नमवाना। पवित्र आत्मां स्यनादीगु खँ जक वय्कःयागु आत्मा दुपिं छिपिं विश्वासीतयत् कनागु खः।

14 परमेश्वरयागु आत्मा मदुपिन्सं वयक्:यागु आत्मां बियादीगु खँ काये फइ मखु। अज्या:म्ह मनुखं थज्या:गु खँ थुइके फइ मखु, उकिं थज्या:गु खँ वयागु नितिं मूर्ख खँ जक जुइ। थज्या:गु खँ ला परमेश्वरया मनुतयसं जक थुइके फइ।

15 पवित्र आत्मा दुम्ह मनुखं न्ह्यागुं नं जाँचय् याये फइ। थज्या:म्ह मनुयात धा:सा सुनानं जाँचय् याये फइ मखु।

16 धर्मशास्त्रय् थथे च्वयात:गु दु –
“प्रभुयागु मन सुनां सीके फु?
प्रभुयात स्यने फुम्ह सु दु?”

न्ह्यागु हे जूसां झी विश्वासीतय्के ख्रीष्टयागु मन दु। ✨

3

परमेश्वरया च्य:त

1 य:पिं दाजुकिजापिं, परमेश्वरयागु खँ बांलाक स्युपिं मनूत नाप थें छिपिनाप जिं खँ ल्हाये मफुत। नकतिनि नकतिनि जक ख्रीष्टयात विश्वास या:पिं थ्व संसारयापिं मनूत नाप खँ ल्हाये थें जक ल्हाना च्वना।

2 जिं छिमित दुरु त्वंका, दुधंगु नसा मनका। छाय्धा:सा छिमिसं उकियात पचय् याये मफु, आ: तक नं पचय् याये मफुनि। ✨

3 छाय्धा:सा आ: तक नं छिपिं थ्व संसारयापिं मनूत थें च्वनाच्वंगु दु, कर्पिनि ज्यूगु छिमिसं स्वये हे मफु, हानं छिपिं थ:थवय् ल्वानाच्वंगु दु धा:सा छिपिं थ्व संसारयापिं मनूत थें च्वनाच्वंगु दु धका: अथें हे सीदत नि।

4 छिपिं गुम्हयसिनं थथे धाइ – “जि ला पावलयाम्ह,” अले गुम्हयसिनं धाइ – “जि ला अपोल्लोसयाम्ह।” थथे धयाजुइपिं मनूत संसारयापिं मनूत स्वया: छु पात? ✨

5 अपोल्लोस धा:म्ह सु ख: धका:? अथे हे पावल धा:म्ह सु ख: धका:? जिपिं निम्हं छिमित प्रभुयागु भिंगु खँ कना: विश्वास याकापिं परमेश्वरया च्य:त जक ख:। प्रभुं जिमित याकेबियादी थें जिमिसं यानाच्वनागु ख:।

6 जिं पुसा पिना, अले अपोल्लोसं ल: बिल, थ्वयात त:मा यानादीम्ह ला परमेश्वर ख:। ✨

7 उकिं पुसा प्यूम्ह मनू व लः ब्यूम्ह मनू छुनं मखु, तर तमा यानादीम्ह परमेश्वर हे खः।

8 पुसा प्यूम्ह मनू व लः ब्यूम्ह मनू निम्हं उथें खः। थुमिसं गुलि ज्या याःगु खः उलि हे थुमित परमेश्वरं ज्याला बियादी।

9 जिपिं ला परमेश्वरयागु ज्या याः जुइपिं ज्यामित जक खः, अले छिपिं परमेश्वरयागु बँ खः। छिपिं परमेश्वरयागु छैनं खः।

10 परमेश्वरया दया मायां यानाः जिं सःम्ह दकःमिं थें जग स्वना बिया, अले थ्व हे जगय् मेम्ह मनूखं छें दना वनी। छें दनिम्हयूसिनं गथे यानाः दनेमाः धकाः बांलाक बिचाः यायेमाः।

11 परमेश्वरं तयादीगु थ्व छगू हे जक जग येशू ख्रीष्ट खः। सुनानं मेगु जग तये फइ मखु।

12 थ्व हे जगय् गुम्हयूसिनं लँ, वहः, मूवंगु ल्वहं तयाः छें दनी, अथे हे गुम्हयूसिनं सिं, घॉय्, व सुयागु छें दनी।

13 सुनां बांलाक ज्या यात, सुनां बांमलाक ज्या यात धकाः ख्रीष्ट न्याय यायेत झायादीबल्य् जाँचय् यानादी। छायाःसा उबलय् फुक्क मन्तयगु ज्या मिइ तयाः जाँचय् याइ।

14 मिं हे थी मफयक सुनां छें दन व मन्यात परमेश्वरं इनाम बियादी।

15 अथे हे सुं मनुखं दयकातःगु छें मिं नयाः नौ जुयावन धाःसा व मनुखं याःगु ज्या फुक्कं सिति वनी। व मनू जक मिं पिहां वयाः बचय् जूम्ह थें बचय् जुइ।

16 छिपिं परमेश्वरयागु देगः खः, उकिं पवित्र आत्मा छिमिके च्वनादी धकाः छिमिसं मस्यु ला?*

17 अयजूगुलिं सुनानं परमेश्वरयागु देगः स्यंकल धाःसा वयात नं परमेश्वरं स्यंकादी। वयकःयागु देगः पवित्र जुइमाः। अले परमेश्वरयागु देगः छिपिं हे खः।

18 थःम्हं थःत धोखा बी मते। छिपिं मध्ये सुनानं थःत थ्व संसारय् बुद्धि दुम्ह धकाः मतिइ तःसा थज्याःम्ह मनू मूर्ख जुइमा, अले जक व मनू बुद्धिमान जुइ।

19 थथे छाया जुइ धाःसा, थ्व संसारयागु बुद्धि ला परमेश्वरया न्ह्यःने छुं नं मखु, थ्व हे खँय् थथे च्वयातःगु दु –

“परमेश्वरं बुद्धिमानतयत्

इमिगु हे चलाखिइ ज्वनादी।” *

20 हानं थथे च्वयातःगु दु –
 “बुद्धिमानतय्गु बिचाः
 ज्यालगय् मजू धकाः परमप्रभुं स्यू।”☆

21 अयजूगुलि मनूतयगु खँय् तःधंछुइ मज्यू। धाथें धाये धाःसा सकतां छिमिगु हे खः।

22 पावल, अपोल्लोस व पत्रुस, अले थ्व संसार, जीवन व मृत्यु, अले जुयाच्वंगु ई व लिपा वइगु ई, दक्व फुक्क छिमिगु हे खः।

23 अले छिपिं फुक्कं ख्रीष्टयापिं खः व ख्रीष्ट परमेश्वरयाम्ह खः।

4

ख्रीष्टया प्रेरितत

1 जिपिं परमेश्वरयागु गुप्ति खँ लःल्हाना तःपिं ख्रीष्टया च्यःत खः धकाः छिमिसं भाःपीमाः।

2 विश्वास यायेबहःपिं च्यःत खः धकाः जिमिसं क्यनेमाः।

3 अयजूगुलि आः थ्व संसारयापिं मनूतयसं थें छिमिसं जितः भिं धाःसां मभिं धाःसां वास्ता मदु। थथःमहं तुं हे नं जिं थःत भिंमह खः ला कि मभिंमह खः धकाः धाये मखु।

4 जिगु नुगः यचुसे च्वं। अथे धकाः जि द्वं मदुमह मनू खः धयागु मखु, जिगु न्याय याइमह ला प्रभु खः।

5 उकिं ई स्वयाः न्हापा छुं खँय् न्याय यायेगु याये मते। तर प्रभु झाया मदितले पियाच्वँ। छायाधाःसा वयकलं मनूतयगु नुगलय् च्वंगु गुप्ति ज्याखँ, अले हानं सुनानं मसीक याःपिनिगु ज्याखँ नं उलादी। थथे जुइ धुंकाः स्याबास बी माःपिं मनूतयत् परमेश्वरं हे स्याबास बियादी।

6 यःपिं दाजुकिजापिं, छिमिगु नितिं जिं व अपोल्लोसं च्वय् धयागु खँ यानाः क्यनाबियागु दु। झीत बीगु आज्ञायात मानय यायेमाः धकाः छिमित स्यनेत हे जिमिसं थथे यानाः क्यनागु खः। छिपिं मध्ये सुं नं तःधंछुइ मते, अले हानं मेपिन्त हेला याये नं मते।

7 छिमित सुनां मेपिं स्वयाः तःधं याना तल? छिमिके दुगु फुक्कं परमेश्वरं हे बियादीगु मखु ला? फुक्कं अथे बियातःगु जूसां ब्यूगु हे मखु थें यानाः छाया छिपिं तःधंछुया जुइगु?

8 माक्व फुक्क छिमिके दये धुंकल मखु ला? छिपिं तःमि जुइ धुन मखु ला? जिपिं मदुसां छिपिं जुजु थें हे जुइ धुन मखु ला? जिमित ला छिपिं धात्थें हे जुजु जूगु जूसा यः, छायाधाःसा जिपिं नं छिपिनाप जुजु जुइ दइ।

9 मनूतयत स्याये यंकीबलय् तमासा क्यने थें जिमित नं परमेश्वरं प्रेरितत दय्कादिल। उकिं हे ला खः नि मनूतयगु न्ह्यःने व स्वर्गदूततयगु न्ह्यःने नं थ्व संसारय् जिपिं तमासा जुयाच्चंगु।

10 ख्रीष्टयागु नितिं जिपिं मूर्खत थें जुइ धुन। ख्रीष्टयात विश्वास याःगुलि छिपिं धाःसा बुद्धिमान थें जुइ धुन, मखु ला? जिपिं बमलाः, छिपिं बल्लाः। जिमित फुक्कसिनं क्वह्यंका तल, छिमित फुक्कसिनं तःधंका तल।

11 आः तक नं जिमिसं नयेत्वने मखं, भ्वाथःगु वसतं पुनाच्चनागु दु। अले जिमिसं कसाः नयाच्चनागु दु, अले छेँबुँ मदय्का च्वनागु दु।

12 थःमहं चःति हाय्काः जिमिसं ज्या यानाः नयाच्चना। सराः ब्यूपिन्त जिमिसं आशिष बियाच्चना। सास्ती ब्यूसां जिमिसं सह यानाच्चना।*

13 जिमिगु इज्जत काःपिन्त जिमिसं नाइक लिसः बियाच्चना। जिपिं ला आः तक थ्व संसारय् साःगाः थें जुयाच्चना। दक्वसियां मिखाया धू जुयाच्चना।

14 छिमित लज्या चाय्केत मखु बरु जि यःपिं मस्तयत् थें छिमित सल्लाह बीत थ्व च्वयाच्चनागु खः।

15 छिमित ख्रीष्टयागु भिंगु खँ स्यनीपिं दूलंदूः दःसां छिमि तःमह मछि ला अबु दइ मखु। छिमित ख्रीष्ट येशूयागु भिंगु खँ कनाः ख्रीष्ट येशूयात म्हसीका बियामह जि छिमि अबु जुयागु दु।

16 अयजूगुलि जिं यानाच्चना थें छिमिसं नं या धकाः बिन्ति यानाच्चनागु खः।*

17 अथे जूगुलि जिं छिमिथाय् तिमोथीयात छ्वयाहयागु दु। व जितः तसकं यःमह व विश्वास याये बहःमह जिमह काय् थें खः। वयात जिं हे ख्रीष्टयात विश्वास याकागु खः। ख्रीष्ट येशूपारखें दुगु न्हगु जीवनय् जि गुकथं च्वनाच्चन धयागु खँ फुक्क वं हे छिमित कनी। थ्व हे खँ जिं मण्डलीइ फुक्कभनं स्यना जुयागु दु।

18 जि आम्कन वइ मखुत धकाः छिपिं मध्ये गुम्हं गुम्हं तःधंछुया जूगु दु, हं।

19 प्रभुं जितः छ्वया हयादीसा जि आम्कन याकनं वये। अले तःधंछुया जूपिनिगु खँ मखु, इमिगु शक्ति स्वये।

20 छायाधाःसा परमेश्वरयागु राज्य खँय् मखु, बरु शक्तिइ दु

* 4:12 ४:१२ प्रे १८:३

* 4:16 ४:१६ १ कोर ११:१; फिलि ३:१७

21 छिमित छु यः, आम्कन वयेबलय् जि कथि ज्वनावये कि क्वमिलु आत्मा व दया माया ज्वनावये?

5

मण्डलीइ दुने मभिगु ज्या

1 छिमिगु दथुइ व्यभिचार जुयाच्चंगु दु धकाः जितः धाःगु दु। थज्याःगु व्यभिचार ला यह्दीमखुपिनि दथुइ नं जुइ मखु। छम्हयसिनं ला थः हे चिरिमांयात कलाः तयाच्चंगु दु हं।*

2 थथे जुइकाः नं छिमिसं छु ख्वालं तःधंछुया च्वना? छिमिसं दुःख ताये माःगु खः। थथे पाप यानाच्चंम्हयसित छिमिगु पुचलं पितिना छ्वयेमाःगु खः।

3 म्हं तापाःसां जिगु आत्मा छिपिनाप दु। जिं झी प्रभु येशूया नामं थथे पाप याना च्वंम्हयसिगु न्याय याये धुन।

4 छिपि विश्वासीत फुक्कं छथाय् मुनीबलय् जिगु आत्मा नं छिपिनाप हे दइ। झी प्रभु येशू झीत बियादीगु शक्तिं

5 थज्याःम्ह मनूयात शैतानयागु ल्हातय् लःल्हानाब्यु, अले वयागु म्ह स्यना वंसां ख्रीष्ट येशू झायाः न्याय यानादीबलय् आत्मा धाःसा बचय् जुइ।

6 छिमिसं थज्याःगु खँय तःधंछुया जुइगु बांलाःगु खँ मखु। न्हायातःगु छ्वचुंलय् सोडा भचा जक ल्वाकछ्याःसां फ्वंगाया वइ धकाः छिमिसं मस्यु ला?*

7 थथे पुलांगु पापयागु सोडायात छिमिसं वांछ्वयेमाः, अले छिपि पवित्र जुइ। छिपि सोडा मतसे न्हायातःगु छ्वचुं जुइ। छुत्कारायागु नखः वये धुंकल, छायाःसा झीत मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट, झीम्ह छुत्काराया चीधिकःम्ह भ्याःचा बलिदान जुयादी धुंकल।*

8 अयजूगुलि झीसं पापयागु मभिगु इखं जाःगु पुलांगु सोडां दय्कातःगु मरि नयाः छुत्काराया नखः हने मज्यु। सत्य व यचुगु नुगःया सोडा हे ल्वाक मज्याःगु व शूद्रगु मरि नयाः नखः हने।*

9 जिं न्हापा नं व्यभिचार याइपिं नाप बुला जुइ मते धकाः च्वया हये धुनागु खः।

10 अथे धकाः जिं व्यभिचार याइपिं, लोभीत, खँत, मूर्ति पुजा यानाजुइपिं, थज्याःपिं परमेश्वरयात म्हमस्युपिं मनूत नाप बुला जुइ मते धकाः धयागु मखु। थुपिलिसे अलग जुइत स्वःसा ला छिमिसं थ्व संसार हे त्वःतावने माली।

☆ 5:1 ५:१ व्य २२:३० ☆ 5:6 ५:६ गला ५:९ ☆ 5:7 ५:७ प्रस १२:५ ☆ 5:8 ५:८ प्रस १३:७; व्य १६:३

11 जिं छिमित धयागु छु धा:सा विश्वासी दाजुकिजापि जुया: नं व्यभिचार यानाजुइपि, लोभीत, मूर्ति पुजा यानाजुइपि, मेपिन्त मभिका जुइपि, अय्ला: त्वनाजुइपि, अले खूत – थज्या:पि मनूत नाप बुला जुइ मते, अले इपि नाप नये तक मते धका: धयागु ख:।

12-13 हानं पिनेयापि मनूतयगु न्याय यायेगु जिगु ज्या मखु। इमित ला परमेश्वरं न्याय यानादी। तर मण्डलीइ दुने च्वपिनिगु न्याय याये हे मा:, मखु ला? धर्मशास्त्रयुं नं थथे च्वयात:गु दु – “मभिंम्ह मनूयात छिमिगु पुचलं पितिनाछव।”☆

6

विश्वासीपिनिगु ल्वापु अदालतयुं यंके मज्यु

1 छिमि सुयां थ:थवयुं ल्वापु जुल धा:सा न्याय यायेत परमेश्वरया मनूतयथायुं मवँसे परमेश्वरयात म्हमस्यूपिनिगु अदालतयुं वनेगु ला?

2 परमेश्वरया मनूतयुं हे संसारया न्याय याइतिनि धका: छिमिसं मस्युं ला? छिमिसं हे थ्व संसारया न्याय याइतिनि धासेंलि थज्या:गु चिधंगु ल्वापु छिने मफु ला?

3 स्वर्गदूततयुं नं झीसं न्याय याये मानि धका: छिमिसं मस्युं ला? थ्व जीवनयागु थज्या:गु ज्याखँ ला छिमिसं अ:पुक हे छिने फयेमा:गु ख:।

4 थथे ल्वापु जुल धायेवं छिनेत छिपिं परमेश्वरयात म्हमस्यूपिं मण्डलीया पिनेयापिं मनूतयथायुं वनेगु बांला:गु खँ मखु।

5 छिमित मछा: नं मजुं ला? छिमिगु पुचलयुं थ्व ल्वापु छिने फुम्ह छम्ह हे बुद्धि दुम्ह मदुं ला?

6 परमेश्वरयात म्हमस्यूपिन्त दाजुकिजापिनिगु ल्वापु छिंके बीगु बांमला:।

7 थ:थवयुं ल्वाना: अदालतयुं वनेगु हे छिपिं बूगु ख:। बरु अन्याय हे सह यानाच्वनेगु बांमला: ला? थगयुं याका च्वनेगु हे बांमला: ला?

8 छिपिं थ:पिन्सं हे अन्याय याइगु। थ: हे दाजुकिजापिन्त थगयुं याइगु।

9 मभिंपिं मनूतयुं परमेश्वरयागु राज्ययुं दुकाइ मखु धका: छिमिसं मस्युं ला? थ:म्हं थ:त थगयुं याये मते, छायुं धा:सा व्यभिचार यानाजुइपिं, मूर्ति पुजा यानाजुइपिं, थ: कला: दयकं कर्पिनि कला:लिसे व्यभिचार यानाजुइपिं, मिजं मिजं हे व्यभिचार यानाजुइपिं,

10 खुँत, लोभीत, अय्ला: त्वनाजुइपि, कर्पिन्त मभिका जुइपि, अले थगय् यानाजुइपि — थज्या:पि मनूतयूत परमेश्वरयागु राज्यय् दुकाइ मखु।

11 छिपि मध्ये नं गुम्हं गुम्हं न्हापा थथे हे याना जुइ धुंकूपि खः। आ: ला छिमिगु पाप सिले धुंकूगु दु। छिपिं परमेश्वरयात देछाये धुंकूपिं मनूत खः। झी परमेश्वरया आत्मां प्रभु येशू ख्रीष्टयागु नामं छिमित परमेश्वर नाप मिलय् यानादीगु दु।

परमेश्वरयात यय्क जु

12 “जि यःथे याये दु” धका: छिपि मध्ये सुनानं धायेफु। थ्व खँ ला खः, अयसां फुक्क ज्यां म्हयात भिकी मखु। “जित: यःथे जिं नं याना जुइ दु” धका: जिं नं धायेफु। अयसां जिं छुक्रियात नं जित: अधीन याकेबी मखु।*

13 सुनानं थथे नं धायेफु — “नयेगु प्वा:यागु लागि खः, अले प्वा: नयेगु लागि खः।” थ्व ला खः, अयनं थ्व नितां परमेश्वरं मदय्का छवयादी। मनूयागु म्ह व्यभिचार याना जुइत मखु, बरु प्रभुयात तःधकेत खः। उकिं म्हयात मा:गु फुक्कं प्रभुं बियादी।

14 सी धुंकूम्ह प्रभुयात परमेश्वरं हानं म्वाकादिल। थथे हे वय्कःयागु शक्तिं झीत नं म्वाकादी।

15 छिमिगु म्ह ख्रीष्टयागु म्हब्ब खः धका: छिमिसं मस्यू ला? थथे खः धयागु जूसा ख्रीष्टयागु म्हब्बयात वेश्यायागु म्हब्ब यायेगु ला? थथे ला जुइ हे मफइगु खँ खः।

16 धर्मशास्त्रय् “थुपिं निम्हं छम्ह हे जुइ” धका: च्वया तः थें वेश्यानाप घनीम्ह मनूयागु म्ह वेश्यायागु म्ह नाप छम्ह हे जुइ धका: छिमिसं मस्यू ला?*

17 अथे हे प्रभु नाप मिलय् जूम्ह मनू नं वय्कः नाप छगू हे आत्मा जुइ।

18 व्यभिचारपाखें तापाक च्वँ। मेमेगु पाप या:सां म्हयात छुं नं जुइ मखु। व्यभिचार यात धा:सा थःगु हे म्ह लिसे पाप या:गु जुइ।

19 छिमिगु म्ह पवित्र आत्मा च्वनादीगु देगः खः धका: मस्यू ला? उकिं छिमिगु म्हय् परमेश्वरं छवयाहयादीम्ह पवित्र आत्मा च्वनादी। अयजूगुलि छिमिगु म्ह छिमिगु थःगु मखु।*

20 छिपिं मू पुला: न्याना तःपिं खः। अयजूगुलि छिमिगु म्हं परमेश्वरयात तःधकेमा:।

* 6:12 ६:१२ १ कोर १०:२३

* 6:16 ६:१६ उत २:२४

* 6:19 ६:१९ १ कोर ३:१६; २ कोर ६:१६

7

ब्याहायागु खँ

1 आ: जिं छिमिसं च्वयाह:गु खँयागु लिस: बियाच्चवना। ब्याहा मयासें च्वनेगु बांला:गु खँ ख:।

2 अथेसां व्यभिचार अप्व: जूगुलि न्ह्याम्ह मिजंया नं थ:म्ह हे कला: दयेमा। अथे हे न्ह्याम्ह मिसाया नं थ:म्ह हे भा:त दयेमा।

3 छम्ह मिजनं थ: कला:लिसे गुकथं हनेमा:गु ख: उकथं हे हनेमा:। अथे हे छम्ह मिसानं थ: भा:तयात गुकथं हनेमा:गु ख: उकथं हे हनेमा:।

4 मिसायागु म्हयागु अधिकार मिसायाके मदु, भा:तयाके दइ। अथे हे मिजंयागु म्हयागु अधिकार मिजंयाके मदु, वया कला:याके दइ।

5 छम्हं मेम्हयसित मय: धका: धाये मते। सल्लाह याना: छुं ईया लागि अलग च्वना: प्रार्थना यायेमा:सां मेबलय् नापं हे जु। छिमिसं थ:त क:घाये मफुसा शैतानं छिमित स्यंकेत स्वइ।

6 थथे जिं धयाच्चवनागु खँ छिमिसं याये हे मा: धका: धयागु मखु। थ्व ला छिमित सल्लाह बियाच्चवनागु जक ख:।

7 जित: फुक्क मनूत जि थें ब्याहा मयासें च्वंसा य:। फुक्कसिनं परमेश्वरपाखें थीथी वरदान कयात:गु दु। छम्हयसिके छता वरदान द:सा मेम्हयसिके मेगु हे वरदान दु।

8 आ: जिं ब्याहा मया:निपि मिजंतयत व भा:त मदये धुंकूपि मिसातयत धयाच्चवना – जि थें ब्याहा मयासें च्वने फुसा छिमित तसकं बांलाइ।

9 थ:त क:घाये मफुसा ब्याहा यायेमा:। छायाधा:सा प्या:चा: सह याये मफय्का च्वनेगु स्वया: ब्याहा यायेगु बांला:।

10 ब्याहा याये धुंकूपिन्त प्रभुयापाखें जिगु आज्ञा दु – भा:त दुम्ह मिसां थ: भा:तयात त्व:ते मज्यू।

11 छुं जुया: भा:तनाप बाया च्वंसां व मिसां मेम्ह मिजंनाप ब्याहा याये मज्यू। मिलय् जुया: थ: भा:तनाप च्वनेगु बांला:। अथे हे भा:तं नं कला:यात पारपाचुके मज्यू।*

12 मेमेपिन्त जिं थथे धाये – थ्व प्रभुयागु खँ मखु, जिगु थ:गु हे ख:। सुं विश्वासीया कला: विश्वासी मखुसां भा:त लिसे बाया च्वने मखु धाल धा:सा वयात त्व:ते मज्यू।

* 7:11 ७:१०-११ मती ५:३२; मर्क १०:११-१२; लूक १६:१८

13 अथे हे सुं विश्वासी मिसाया भाःत विश्वासी मखुसां कलाःलिसे बाया च्वने मखु धाल धाःसा वयात त्वःते मज्यु।

14 छायधाःसा विश्वासी मखुम्ह भाःत विश्वासी कलाःम्हं यानाः पवित्र जुल। अथे हे विश्वासी मखुम्ह कलाः विश्वासी भाःतं यानाः पवित्र जुल। अथे मखुसा ला इपिपाखें दुम्ह मचा पवित्र जुइ हे मखुत नि। तर इपि ला पवित्र हे जुइ।

15 विश्वासी मखुम्ह कलाःम्हं विश्वासी भाःतयात, अथे हे विश्वासी मखुम्ह भाःतं विश्वासी कलाःयात त्वःते धाल धाःसा त्वःतके ब्युसां ज्यु। परमेश्वरं झीत शान्ति बीत सःतादीगु खः।

16 विश्वासी कलाःम्हं थः भाःतयात विश्वासी याये फइ मखु धकाः मतिइ तयेगु बांमलाः। अथे हे विश्वासी भाःतं थः कलाःयात विश्वासी याये फइ मखु धकाः मतिइ तयेगु बांमलाः।

17 परमेश्वरं धयादी थें व सःतादी थें छिपिं जुइमा धकाः जिं फुक्क मण्डलीयात स्यना वयागु खः।

18 म्हय् चिं तःम्ह मनूयात परमेश्वरं सःतादीगु खःसा वं उगु चिंयात लिकायेत स्वये मते। अथे हे म्हय् चिं मतःम्ह मनूयात परमेश्वरं सःतादीगु खःसा वं नं म्हय् चिं तयेत स्वये मते।

19 परमेश्वरया न्ह्यःने चिं तःसां मतःसां छुं मपाः। तःधंगु खँ ला परमेश्वरयागु आज्ञा मानय् यायेगु खः।

20 परमेश्वरं सःतादीबलय् गथे खः अथे हे च्वनाच्वँ।

21 दास जुयाच्वंबलय् परमेश्वरं छिमित सःतादीगु खःसा छिमिसं दुःख ताये मते, बरु स्वतन्त्र जुइगु मौका वल धाःसा त्वःफिके मते।

22 दास जुयाच्वंपिन्त प्रभुं सःतादीगु खःसा थुपिं दास थें मजुसे प्रभुया मनूत जुइ, अथे हे दासमखुपिं मनूतयत प्रभुं सःतादीगु खःसा थुपिं प्रभुया दास जुइ।

23 छिमित परमेश्वरं मू पुलाः न्यानादीगु खः, उकिं छिपिं मनूतय दास जुइ मते।

24 यःपिं दाजुकिजापिं, प्रभुं छिमित सःतादीबलय् छिपिं गथे खः अथे हे जुयाः परमेश्वर नाप च्वनाच्वँ।

ब्याहा मजुनिपिनिगु व भाःत मदये धुंकूपिनिगु खँ

25 ब्याहा मजुनिपिनिगु लागि प्रभुं जितः छुं धयादीगु मदु। बरु प्रभुयागु दया मायां विश्वास याये बहःम्ह जुयाः जिं छिमित धयाच्वना –

26 थौकन्हय् जुयाच्वंगु दुःखकष्ट स्वयेबलय् ला ब्याहा मयासें च्वनेगु हे भिं जुइ।

27 ब्याहा याये धुंकूपि मिजंतयूसं थः कलाःयात त्वःताछवयेगु मतिइ तये मते। ब्याहा मयानानिसा ब्याहा यायेगु स्वये मते।

28 तर ब्याहा यात धकाः छिमित पाप लाइ मखु। ब्याहा मजुनिमह मिसां ब्याहा यात धाःसा वयात पाप लाइ मखु। ब्याहा यानाच्चना च्वपिं मनूतयत जुयाच्चंगु दुःखकष्ट छिमित मजुइमा धकाः जिं थ्व खँ च्वयाच्चनागु खः।

29 यःपिं दाजुकिजापिं, जिं धायेत्यनागु खँ थ्व खः — ई अप्वः मदये धुंकल, आवनिसें ब्याहा याये धुंकूमह मनू नं ब्याहा मयानिमह थें च्वनाच्चँ।

30 ख्वया जूपिं मनूत आः दुःख मताःपिं मनूत थें च्वनाच्चँ। न्हिलाः जूपिं लय्ताःपिं थें मच्चंक च्वँ। न्यानाः हयागु नं थःगु मखु थें याना च्वँ।

31 संसारयागु ज्याखँ याना च्वपिन्सं याना मच्चंपिं थें जुयाच्चँ, छायाधाःसा थ्व संसार याकनं हे मदयावनी।

32 छिमित दुःखकष्ट मजुइमा धकाः जिं थ्व खँ धयाच्चनागु खः। ब्याहा मयाःमह मनुखं प्रभुयात गय् यानाः लय्ताय्केगु धकाः प्रभुयागु ज्या मन तयाः यायेगु कुतः याइ।

33 ब्याहा याये धुंकूमह मनुखं संसारयागु ज्याखँय् मन तयाच्चनी, छायाधाःसा वं थः कलाःयात लय्ताय्केगु कुतः यानाच्चनी।

34 अयजुगुलि थज्याःमह मनुयागु मन निखे लानाच्चनी। अथे हे ब्याहा मजुनिमह मिसां नं प्रभुयागु ज्या मन तयाः याइ, छायाधाःसा वं थःगु महं व आत्मां नं पवित्र जुइगु कुतः याइ। अले ब्याहा जुइ धुंकूमह मिसां संसारयागु ज्याखँय् मन तयाच्चनी, छायाधाःसा वं थः भाःतयात लय्ताय्केगु कुतः यानाच्चनी।

35 थ्व खँ जिं छिमित हे भिं यायेत धयाच्चनागु खः। छिमित पनेत मखु बरु छिमिसं पंगः मवयक्क दुनुगलनिसें प्रभुयात लय्ताय्के फयेमा धकाः धयागु खः।

36 सु मनुखं थःनापं ब्याहा क्वःछिनातःमह मिसानाप बांमलाःगु व्यवहार याःगु ताय्कूसा अले उमह मिसाया उमेर नं अप्वया वनाच्चंगु दुसा वं ब्याहा याये मास्ति वय्कूसा ब्याहा याये ज्यू। थुकी पाप मदु। इमिगु ब्याहा जुइ हे माः।

37 थःगु मनयात बल्लाकाः मिसायात ब्याहा मयायेगु क्वःछित धाःसां ठीक हे जू।

38 सुनां थः क्वःछिनातःमह मिसानाप ब्याहा याइ वं बांलाःगु हे याइ। तर ब्याहा मयाःसा झन बांलाः।

39 ब्याहा जुइ धुंकूम्ह मिसां थः भाःत दतले हानं ब्याहा याये मज्यु। भाःत सीधुंकाः धाःसा थःत यःम्ह मेम्ह मिजंनाप ब्याहा याःसां ज्यु। बरु विश्वासी नाप हे जक यायेमाः।

40 जिगु बिचाःकथं भाःत मदये धुंकूम्ह मिसां ब्याहा मयासें च्वनाच्वने फुसा सुख जुइ। अथेसां जिं स्वयेबलय् ला जिके नं पवित्र आत्मा दी।

8

मूर्तियात छाःगु प्रसादयागु खँ

1 आः मूर्तियात छाःगु प्रसादयागु खँय, “झीपिं फुक्कसिकें ज्ञान दु” धयागु खँ झीसं स्यु। ज्ञानं मनूतय्त तःधंछुकी, तर मायां फुक्कसिगु भिं याइ।

2 जिं “छं स्यु” धकाः धया जुइम्ह मनुखं गुलि वं सीके माःगु खः उलि सी मखु।

3 परमेश्वरयात माया यानाच्वंम्ह मनूयात धाःसा परमेश्वरं नं म्हस्यु।

4 अयजूगुलि मूर्तियात छाःगु प्रसाद नये ज्यु ला कि मज्यु धयागु खँय झीसं स्यु – “मूर्ति धयागु ला छं नं मखु” कःमितयसं दयकातःगु जक खः। “परमेश्वर ला छम्ह हे जक दु” धकाः नं झीसं स्यु।

5 आकाश व पृथ्वीइ घःत धाःपिं यक्व हे दःसां

6 झीगु निंतिं ला छम्ह हे जक परमेश्वर बाः दु। थ्व हे परमेश्वरं फुक्कं सृष्टि यानादीगु खः, उकिं थ्व हे परमेश्वरयागु निंतिं झीपिं म्वानाच्वनागु दु। अले प्रभु नं छम्ह हे जक दु, वयकः खः येशू ख्रीष्ट। थ्व हे प्रभु येशू ख्रीष्टपाखें फुक्क सृष्टि जुल, प्रभु येशू ख्रीष्टपाखें हे झीपिं म्वानाच्वना।

7 अथेसां फुक्क मनूतयके थ्व ज्ञान मदु। अयजूगुलि गुलिखय मनूतयसं मूर्तियात मानय् यानाच्वंगु दु। इमिसं आः तक मूर्तियात छाःगु प्रसाद नइबलय् मूर्तियागु हे नसा नयाच्वना धकाः मतिइ तइ। अले इमिगु मन बमलाःगुलि अशुद्ध जुइ।

8 नसां झीत परमेश्वरयाथाय् थयंकी मखु। नसा नल धकाः झी तःधनी मखु, अले मनल धकाः चिधनी नं मखु।

9 बरु बांलाक होश या, छिमिगु न्ह्यागुं नये ज्यु धयागु खं यानाः विश्वासय् बमलाःनिपिन्त पापय् लाके बी मते।

10 छिपिं थें ज्याःपिं ज्ञान दुपिं विश्वासीतयसं देगलय् मूर्तियात छाःगु प्रसाद नयाच्वंगु विश्वासय् बमलाःनिम्ह सुनानं खन धाःसा छु व जक प्रसाद नयेत न्ह्यःमचिली ला?

11 थुकथं विश्वासय् बमलाःनिपिं दाजुकिजा छिमिगु ज्ञानं यानाः स्यना मवनी ला? थज्याःपिनिगु हे निंति ख्रीष्ट सिनादीगु मखु ला?

12 थुकथं इमिगु बमलाःगु मनयात छिमिसं स्यंकल धाःसा छिमिसं ख्रीष्टयात हे स्यंकगुति ग्यनी, अले छिमित पाप लाइ।

13 नसां थः दाजुकिजापिन्त पापय् लाकीगु जूसा जिं ला धयागु गुब्सं नये मखु। थः दाजुकिजापिन्त जिं पाप याकेत स्वये मखु।

9

प्रेरिततय्सं यायेमाःगु व याये ज्यूगु खँ

1 जिं जक यःथें याये मदु ला? जि जक छम्ह प्रेरित मखु ला? इी प्रभु येशूयात जिं खनागु मदु ला? छिमित परमेश्वरयागु भिंगु खँ न्यंकाः विश्वास याका तयाम्ह जि हे मखु ला?

2 मेपिन्सं जितः प्रेरित धकाः मानय् मयाःसां छिमिसं ला जितः मानय् यानाच्चंगु दु। छिमिसं प्रभुयात विश्वास यानाः ज्या यानाच्चंगुलि हे नं जि छम्ह प्रेरित खः धकाः बांलाक सी दु।

3 जितः कुंखिनिपिन्त जिं थथे लिसः बी -

4 थथे ज्या याना च्वँसेलि जिं जक नयेत्वने मथ्याः ला?

5 मेपिं प्रेरिततय्सं याना जू थें जिं जक याना जुइ मदु ला? प्रभुया किजापिन्सं व केफासं याना जू थें जिं जक थः कलाः ज्वनाः चाःहुला जुइ मदु ला?

6 बारनाबासं व जिं जक ज्या यानाः नया जुइमाः धयागु दु ला?

7 सुं सिपाईं थःम्हं हे खर्चं यानाः ज्या याइ ला? दाखमा प्यूम्हयसिनं दाख नये मदइ ला? फैजवालं थःम्हं लहिनातःपिं फैतयगु दुरु त्वने मदइ ला?

8 थथे न्हियान्हिथं जुयाच्चनीगु खँयात जि थःम्हं हे धायेमाःगु मदु, छायाःसा व्यवस्थाय् नं थ्व हे खँ च्वयातःगु दु।

9 “अन्न दाइबलय् द्रुहंया त्वाथय् पिचा तयाबी मते” धकाः मोशां च्वया थकूगु दु। द्रुहं थें ज्याःम्हयसित ला परमेश्वरं थुकथं स्वयादी धाःसा इीत जक स्वयामदी ला?*

10 थ्व खँ इीगु निंति नं च्वयातःगु खः। बुँ पालिम्हयसिनं व छव लइम्हयसिनं थःत छुं दइ ला धकाः हे बुँज्या याइ।

* 9:9 १:१९ व्य २५:४; १ तिमो ५:१८

11 जिमिसं नं प्रभुयागु वचन पुसा ह्वले थें छिमित न्यंकागु दु। अयजूगुलि जिमिसं छिमिके छुं काल धका: अजू चायेमा:गु दु ला?✧

12 मेपिन्सं ला छिमिके अथे कयाच्वंगु दु धासैंलि जिमिसं जक काये मथ्या: ला?

जिमिसं ला छिमिके छुं कयागु मदुनि। ख्रीष्टयागु भिंगु खँ न्यंका जुइबलय् छुं पंग: मवयमा धका: जिमिसं थथे सह यानाच्वनागु ख:।

13 देगलय् सेवा याइपिन्सं देगलय् हे नयेदइ, अले बलि बी थाय् सेवा याइपिन्सं नं बलि थ:गु ब्व काये दइ धका: छिमिसं सि हे स्यु।✧

14 अथे हे भिंगु खँ न्यंकीपिन्सं नं भिंगु खं हे नयेत्वने यायेमा: धका: प्रभुं धयादीगु दु।✧

15 अयसां जिं थथे काये ज्यूगु, काये दुगु छुं हे कयागु मदु। अले हानं अथे कायेत नं जिं थ्व खँ च्वयाच्वनागु मखु। थथे याये सिबें ला सिनावनेगु हे भिं जू। सुनानं जिगु थ्व घमण्डयात फुस्कुलगु धका: धाये फइ मखु।

16 जिं थथे भिंगु खँ न्यंकाच्वनागु दु धका: त:धंछुइ मा:गु मदु। थ्व ला जिं याये हे मा:गु ज्या ख:। जिं थ्व भिंगु खँ मन्यंकल धा:सा जित: धिक्कार दु।

17 जिं थ:महं हे थ्व ज्या यानागु जूसा जित: ज्याला दइ। अथे मखुसे थ्व ज्या परमेश्वरं जित: ल: ल्हानादीगुलि जिं थथे याये हे मा:।

18 अयसा जिगु ज्याला छु लय? छुं हे मकासे भिंगु खँ न्यंकेगु हे जिगु ज्याला ख:। अथे ला जिं जिगु ज्याला का:सां ज्यूगु ख:।

19 जि सुयां दास मखु। अयनं फुसा यक्व हे मनूतयत् विश्वासी याये धका: जि थथ:महं तुं फुक्क मनूतयत् दास जुयाच्वनागु दु।

20 यहदीतयत् विश्वासी यायेत इपिं नाप च्वनाबलय् जि नं छमह यहदी थें जुया। व्यवस्था मानय् याये म्वा:सां जि व्यवस्था मानय् याइमह थें जुया। थुकथं जिं इमित विश्वासी यायेत स्वया।

21 अथे हे यहदीमखुपिन्त विश्वासी यायेत जि नं इपिं थें जुया। थथे यात धका: जित: सुनानं परमेश्वरयागु आज्ञा पालन मयाइमह मनू धका: धाये फइ मखु, छायाधा:सा जिं ला ख्रीष्टयागु आज्ञा पालन याना जुयागु दु।

22 विश्वासय् बमलानिपिं मनूतयत् थुइकेत नं जि इपिं थें जुया। थुकथं इपिं गथे ख: जि नं अथे हे जुया। थुकथं फुक्क मनूतयत् विश्वासय् हयेत जि न्ह्यामहं जुया।

23 न्ह्याथे यानाः जूसां फुक्क मनूतयत भिंगु खँ न्यकेत जिं थथे कुतः यानागु खः । थथे यानाः दइगु आशिष जितः दइ धकाः जिं मतिइ तयागु दु ।

24 ब्वाँय वनेगु कासाय् फुक्क मनूत ब्वाँय वनी, तर न्हापांगु सिरपाः धाःसा छम्हयसित जक दइ धकाः छिमिसं मस्यू ला? उकिं सिरपाः कायेत ब्वाँय वनेगु कुतः याना च्वाँ ।

25 न्ह्यागु कासाय् ब्वति काइपिं मनूतयसं न्हापा लाकाः नाश जुया वनीगु सिरपाः कायेत न्हियान्हिथं कुतः यानाच्चनी । अथे हे झीसं नं नाश जुया मवनीगु सिरपाः कायेत कुतः याये ।

26 अयजूगुलि जि निशानाय् थ्यंकेत ब्वाँय वने । जिं फसय् मुक्का नके थें जक मयाना ।

27 जिं थःगु म्हयात दायाः दायाः बसय् तयाच्चना । थथे मयाःसा मेपिन्त जक भिंगु खँ न्यंकाः जि थः हे सिरपाः काये बहःम्ह जुइ मखु ।

10

मूर्ति पुजा याये मज्यू

1 यःपिं दाजुकिजापिं, मोशानापं जूपिं झी तापाःबाज्यापिन्त मरुभूमिइ छु जूगु खः जिं छिमित लुमंकाबी मास्ति वः । इपिं फुक्कं सुपाँय्या क्वसं जुयाः लाल समुद्र छिनावंगु खः ।☆

2 थुकथं मोशानापं जूपिं मनूतयगु बप्तिस्मा सुपाँय् व समुद्रय् जुल ।

3 इपिं फुक्कसिनं छता हे आत्मायागु नसा नल, ☆

4 अले आत्मायागु हे लः त्वन । इमिसं थःनापनापं वनाच्चंगु आत्माया ल्वहंधीयागु लः त्वन । थ्व हे ल्वहंधी ख्रीष्ट खः ।☆

5 अथेसां इपिं मध्ये यक्व हे मनूत नाप परमेश्वर तंम्वयादिल । अयजूगुलि इपिं मरुभूमिइ तं सिनावनेमाल ।☆

6-7 इमित थथे यानादीगुलि झीसं नं इमिसं थें मूर्ति पुजा यायेगु, बांमलाःगु मभिंगु मतिइ तये मज्यू धकाः थुकिं बालाक सी दु । इमिगु थ्व हे खँ धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयातःगु दु — “इपिं फ्यतुनाः भ्वय् नयेत्वने धुंकाः दनाः यःयःथें सन ।” ☆

8 इपिं मध्ये गुलिसिनं याःथें झीसं नं व्यभिचार याये मज्यू । व्यभिचार याःगुलि इपिं छन्हुं हे नीस्वद्रुःम्ह सित ।☆

☆ 10:1 १०:१ प्रस १३:२१-२२; १४:२२-२९ ☆ 10:3 १०:३ प्रस १६:३५ ☆ 10:4 १०:४ प्रस १७:६; गन्ती २०:११ ☆ 10:5 १०:५ गन्ती १४:२९-३० ☆ 10:6-7 १०:६,७ प्रस ३२:६; गन्ती ११:४ ☆ 10:8 १०:८ गन्ती २५:१-१८

9 इपि मध्ये गुलिसिनं याःगु थें झीसं नं प्रभुयागु मन स्वये मज्यू। इमिसं अथे याःगुलि इमित सर्प न्याकाः स्यानादिल।*

10 इमिसं थें झीसं नं प्रभु नाप कचकच याये मज्यू। इमिसं अथे कचकच याःगुलि इमित नाश याइम्ह दूत छ्वयाहयाः स्यानादिल।*

11 इमित अथे जूगु खँ झीसं नं सीके फयेमा धकाः व झीत ख्याच्चः बीत नं च्वयातःगु खः। झीपिं च्वनाच्चनागु संसार आः फुना वनिन।

12 दनाच्चनागु दु धकाः धाइम्ह मनू बांलाक होश याना च्वनेमाली, मखुसा क्वदली।

13 मनूतयसं सह याये मफइगु जाँचय् छिपिं लाःगु मद्दु। परमेश्वर विश्वास याये बहःम्ह खः। सह याये हे मफय्क छिमित वय्कलं जाँचय् लाकादी मखु। तर छिमिसं सह याये फयेमा धकाः जाँच नापनापं बचय् जुइगु लँ नं बियादी। थुकथं छिमिसं उकियात सह याये फइ।

14 अथे जूगुलि यःपिं दाजुकिजापिं, मूर्ति पुजा यायेगुपाखें तापाक च्वँ।

15 बुद्धि दुपिं मनूत भाःपियाः जिं छिमित धयाच्चनागु दु। जिं धयागु खँ छिमिसं जाँचय् याना स्व।

16 परमेश्वरयात सुभाय् बियाः झीसं त्वनेगु दाखमघ ख्रीष्टयागु हि लुमंकेत मखु ला? अथे हे झीसं कुचा कुचा थलाः नयेगु मरि नं ख्रीष्टयागु म्ह लुमंकेत मखु ला? उकिं झीपिं परमेश्वर नाप मिलय् जुयाच्चनागुलि झीपिं परमेश्वरया मनूत खः।*

17 छपा हे जक मरि कुचा कुचा थलाः झीसं नयेगु जूगुलि यक्व जूसां झीपिं छम्ह हे खः।

18 यहदीतयगु चलन छकः नं बिचाः याना स्व। परमेश्वरयात बलि छायेहःगु प्रसाद नःपिं मनूत परमेश्वर नाप मिलय् जूपिं मखु ला?*

19 जिं छु धयाच्चनागु दु? मूर्ति नं छुं मखु, अले थ्वयात छायेहःगु प्रसाद नं छुं मखु।

20 जिं धायेत्यनागु खँ छु धाःसा मूर्तियात छाःगु फुक्कं भूतआत्मातय्त छाःगु खः, परमेश्वरयात छाःगु मखु। अयज्जुगुलि छिपिं भूतआत्मा नाप मिलय् जुयाच्चने मते धयागु जिगु धापू खः।*

21 छिमिसं प्रभुयागु ख्वल्चां व भूतआत्मातयगु ख्वल्चां छक्वलं त्वनेफइ मखु। अथे हे छिमिसं प्रभुयागु टेबिलं व भूतआत्माया टेबिलंनापं नये फइ मखु।

* 10:9 १०:९ गन्ती २१:५-६ * 10:10 १०:१० गन्ती १६:४१-४९ * 10:16 १०:१६ मती २६:२६-२८; मर्क १४:२२-२४; लूक २२:१९-२० * 10:18 १०:१८ लेवी ७:६ * 10:20 १०:२० व्य ३२:१७

22 थज्याःगु ज्याखँ यानाच्चन धाःसा झीपि खनाः प्रभु लयतायादी मखु। छु झीपि प्रभु स्वयाः बल्ला ला?*

23 गुम्हयसिनं थथे नं धाइ – “झीसं थःत यःगु न्ह्यागुं याये ज्यू।” अथे खःसां झीत फुक्क ज्यां भिकी मखु। “झीसं थःत यःगु न्ह्यागुं याये ज्यू।” अथे खःसां फुक्क खं झीत बांलाकी मखु।*

24 थःत भिं जुइगु जक याना जुइ मते। मेपिन्त भिं यायेगु नं स्वयेमाः।

25 मतिइ संका मतसे बजारय् मियातःगु ला न्यानाः नये ज्यू।

26 धर्मशास्त्रय् नं च्वयातःगु दु – “पृथ्वी व पृथ्वीइ च्वंगु दक्व फुक्कं प्रभुयागु हे खः।”*

27 परमेश्वरयात म्हमस्यूम्ह सुं मनुखं छिमित भव्य सःतल धाःसा, अले छिपि वने न्ह्याःसा मतिइ छुं हे संका मतसे तये हःगु न्ह्यागुं न।

28 नयेत्यक्काः सुनानं छिमित – “थ्व ला मूर्तियात छाःगु प्रसाद खः” धकाः धाल धाःसा व मनुयात संका जुइक छिमिसं नये मते।

29 छंगु लागि व प्रसाद नये मज्यूगु मखु बरु अथे धाःम्ह मनूया लागि नये मजिल। सुनानं थथे नं धायेफु – “वं धायेवं तुं जिं नये मज्यू धयागु छु दु?”

30 परमेश्वरयात सुभाय् बियाः नये त्यनागुली जितः सुनानं छाय् मभिके माःगु?”

31 अयजूगुलि छिमिसं नःसां त्वंसां न्ह्यागु याःसां परमेश्वरया महिमाया निति या।

32 छिमिसं यानाः यहदीतय्त, यहदीमखुपिन्त अले परमेश्वरयागु मण्डलीयात पंगः वयके मते।

33 जिं यानाच्चना थें तुं छिमिसं नं यायेगु स्व। जिं थःत जक भिकेगु मस्वसे न्ह्यागु याःसां कर्पिन्त निं भिकेगु स्वयाच्चना। गथे यानाः इपि फुक्कसिनं परमेश्वरयात विश्वास याये फइ धकाः मतिइ तयाः जिं फुक्कसितं भिनिगु ज्याखँ यानाच्चना।

11

सेवा यायेबलय् छ्यं त्वपुइगु

1 ख्रीष्टं यानादी थें तुं जिं नं यानाच्चनागुलि, जिं याना च्वंथें तुं छिमिसं नं याना च्वं। *

2 छिमिसं जितः लुमंका च्वंगुलि व जिं स्यना थें च्वनाच्चंगुलि छिमित स्याबास।

☆ 10:22 १०:२२ व्य ३२:२१ ☆ 10:23 १०:२३ १ कोर ६:१२ ☆ 10:26 १०:२६ भज २४:१

☆ 11:1 ११:१ १ कोर ४:१६; फिलि ३:१७

3 अयनं छता खँ न्यँ – न्ह्याम्ह मिजंयागु छ्यं ख्रीष्ट खः, अले मिसायागु छ्यं वया भाःत खः, अले ख्रीष्टयागु छ्यं परमेश्वर खः धयागु खँ छिमिसं थुइके माल।

4 अयजूगुलि प्रार्थना यायेबलय् व अगमवाणी कनीबलय् मिजंतयूसं छ्यं त्वपुया तल धाःसा वं ख्रीष्टयात क्वह्वांकूगु जुइ।

5 अथे हे मिसातयूसं थःगु छ्यं त्वमपुसे प्रार्थना यात धाःसा वा अगमवाणी कन धाःसा वं थः भाःतयात क्वह्वांकूगु जुइ। थज्याःम्ह मिसा छ्यं छगलं सँ खाना तःम्ह थें खः।

6 थथे छ्यं त्वपुइ मयःम्ह मिसां सुचुक सँ खाना छवयेगु हे बांलाः। अयनं सुचुक सँ खायेगु व चिहाकयक चायेगु लज्यायागु खँ खःसा वं छ्यं त्वपुइमाः।

7 मिजंतयूसं थःगु छ्यं त्वपुइ म्वाः छायाःसा मिजंत परमेश्वरयागु रूप व शोभा खः, तर मिसा मिजंया शोभा खः।*

8 मिजं मिसापाखें दुगु मखु बरु मिसा मिजंपाखें दुगु खः।

9 मिसाया निति मिजं दयकातःगु मखु, बरु मिजंया निति मिसा दयकातःगु खः।*

10 उकि भाःतयागु खँ मानय् याना धकाः स्वर्गदूततयत् क्यनेत मिसातयूसं थथःगु छ्यं त्वपुइमाः।

11 अथेजूसां प्रभुया न्ह्याःने मिसातयत् मिजंत मदयक मगाः, अले हानं अथे हे मिजंतयत् मिसात मदयक मगाः।

12 मिसात मिजंतयपाखें दुगु खः थें मिजंत नं मिसातयपाखें बूपि खः। थ्व फुक्कं सृष्टि यानादीम्ह परमेश्वरपाखें जूगु खः।

13 छिमिसं हे बिचाः याना स्व – छ्यं त्वमपुसे मिसातयूसं परमेश्वरयात प्रार्थना यायेगु बांलाः ला?

14 मिजंतयूसं ताहाःकयक सँ लहिना तयेगु बांमलाः धकाः ला झीसं अथें स्यू नि।

15 मिसातयूसं ताहाःकयक सँ लहिना तयेगु तसकं बांलाः। छ्यं त्वपुइत हे मिसातयत् ताहाःकगु सँ बियातःगु खः।

16 थ्व खँय् सुं मनुखं जवाःसवाः याः वःसा वयात जिं थुलि हे जक धाये – थ्व बाहेक जिमिगु मेगु थितिकुति मदु। अले मण्डलीइ मेगु थितिकुति नं मदु।

प्रभुयागु भवय्

मन्ती २६:२६-२९; मर्क १४:२२-२५; लूक २२:१४-२०

17 आः धायेत्यनागु खँय् धाःसा जिं छिमित च्वछाय् मफु, छायाधाःसा छिमिसं मण्डलीइ मुनेबलय् भिंगु ज्या यायेगु स्वयाः मभिंगु ज्या यानाचवंगु दु।

18 न्हापां ला जिं छिमि दथुइ ल्वापु दु धयागु खँ न्यना तयागु दु। थ्व खँ ला जितः नं खः थें च्वन।

19 भिंम्ह मनू म्हसीकेत ला थथे ल्वापु नं दयेमाः मखु ला?

20 छिपि फुक्कं छथाय् मुनीगु प्रभु भवय् नयेत मखु खनिसा

21 छायाधाःसा नयेबलय् छिपि फुक्कसिनं थःगु ब्वति मेपिं स्वयाः न्हापालाका नइ। थुकथं गुलि ला नये मखंका नं च्वनी, अले गुलिसिनं भयभयलुक्क नं त्वनी।

22 थथे नयेत्वने यायेत छिमि थथःगु छँ मद् ला? छिमिसं नये मखंपि मनूतयगु इज्जत कायेत्यनागु ला? थथे यानाः छिमिसं परमेश्वरयागु मण्डलीयात हेपय यानागु ला? थज्याःगु खँय् जिं छिमित छु धाये? जिं छिमित भिंपि मनूत खः धकाः धाये फइ ला? जिं छिमित भिंपि मनूत खः धकाः धाये मफु।

23 प्रभुं हे जितः स्यनादीगु खँ जिं छिमित स्यना बियागु खः। येशूयात ज्वंकूगु चान्हय् वय्कलं मरि कयाः

24 परमेश्वरयात सुभाय् बियादिल। अले मरि कुचा थलाः थथे धयादिल – “छिमित बियागु थ्व जिगु म्ह खः। जितः लुमकेत छिमिसं थथे हे यायेगु या।”

25 नये धुंकाः वय्कलं अथे हे ख्वला कयाः थथे धयादिल – “थ्व ख्वला जिगु हि हाय्काः यानागु परमेश्वरयागु न्हगु बाचा खः। जितः लुमकेत थथे ख्वलां त्वनेगु यायेगु या।”☆

26 प्रभु मझातले थ्व मरि व थ्व ख्वलाय् च्वंगु दाखमघ छिमिसं नयेत्वनीबलय् प्रभु सिनादीगु खँ फुक्कसित कंगु जुइ।

27 अयजूगुलि अयोग्य रितिं सुनानं थ्व मरि व थ्व ख्वलाय् च्वंगु त्वन धाःसा प्रभुयागु म्ह व हिया दोष लाइ।

28 थथे जूगुलि फुक्क मनूतयसं थथःगु मन जाँचय् याना स्व। अले जक मरि न, ख्वलाय् च्वंगु नं त्वँ।

29 छायाधाःसा प्रभुया म्हयात म्हमसीकं सुनां नयेत्वने याइ वं नःगु व त्वंगुलि थःके सजाँय हइ।

30 उकिं हे ला खः नि, छिपि मध्ये यक्व हे म्हंमफु, बमलाः अले सिना नं वन।

31 झीसं थथःगु मन जाँचय् याना स्वःगु जूसा परमेश्वरयागु सजाँय फयेमाली मखुगु।

32 सजँय फयेबल्य् संसारयापिं मनूतनापं नाश मजुइमा धकाः प्रभुं झीत कजय् यानाः ख्याच्चः बियादीगु खः।

33 अयजूगुलि यःपिं दाजुकिजापिं, प्रभुयागु भव्य नयेत मुनीबल्य् छम्हं मेम्हयसित पियाच्चनेगु या।

34 सुं मनूया नयेपित्याइगु जूसा वं छँय् हे न। थुकथं प्रभुयागु भव्य नयेबल्य् छिपिं दोषी ठहरय् जुइ माली मखु। मेगु खँ धाःसा जिं आम्कन वयेबल्य् हे मिलय् याये।

12

पवित्र आत्मां बियादीगु वरदान

1 यःपिं दाजुकिजापिं, पवित्र आत्मां बियादीगु वरदानयागु सत्य खँ छु खः धकाः छिमिसं सीकि।

2 छिपिं विश्वासी जुइ न्ह्यः छिपिं नमवाइपिं मूर्तितयत् पुजा याइपिं खः धकाः छिमिसं सि हे स्यु।

3 अयजूगुलि थ्व छता खँ छिमिसं लुमंका ति, परमेश्वरया आत्माय् जुयाः नवाइपिं सुनानं हे येश्यात सराः लायेमा धकाः धाइ मखु। अले हानं पवित्र आत्मा दुपिं मनूतयसं जक येश्यात प्रभु धकाः धाये फइ।

4 थीथी वरदान विश्वासीतयत् बियातःगु जूसां, वरदान बियादीमह ला छम्ह हे पवित्र आत्मा जक खः।

5 प्रभुयागु सेवा ला तःताकथं याये फु। न्ह्यागुकथं सेवा याःसां छम्ह हे प्रभुयागु सेवा यायेगु खः।*

6 थज्याःगु ज्या तःताकथं याये फु, फुक्क ज्या यायेत झीत शक्ति बियादीमह ला छम्ह हे परमेश्वर खः।

7 फुक्क विश्वासीत भिना वइगु ज्या याये फयेमा धकाः हे परमेश्वरं झीत पवित्र आत्मा बियादीगु खः।

8 अले थ्व हे पवित्र आत्मां छम्हयसित बुद्धि बियादीसा मेम्हयसित ज्ञान बियादी।

9 थ्व हे पवित्र आत्मां छम्हयसित तःधंगु विश्वास बियादीसा मेम्हयसित ल्वय् लायकेगु वरदानत बियादी।

10 थ्व हे पवित्र आत्मां छम्हयसित अजू चायापुगु ज्या यायेगु शक्ति बियादीसा मेम्हयसित अगमवाणी कने फइगु शक्ति बियादी। अथे हे गुम्हयसित आत्मा

* 12:5 १२:४-५ रोम १२:६-८

म्हसीकेगु शक्ति बियादी। गुम्हयूसितं थीथी भाषां नवायेगु शक्ति बियादीसा, गुम्हयूसितं थुकथं थीथी भाषां नवाःगु खँयात थुइकाबीगु शक्ति बियादी।

11 थथे थीथी वरदान बियादीम्ह थ्व हे पवित्र आत्मा खः। थ्व हे पवित्र आत्मां थःत यःथें फुक्कसित थीथी वरदान बियादी।

छगू हे म्हया तःता ब्व

रोम १२:३-८

12 मण्डली म्ह थें खः। गथे तःता म्हब्व दःसां म्ह ला छगू हे जुइ। म्ह छगू हे जूसां तःता म्हब्व दइ। ख्रीष्ट नं अथे हे खः।*

13 थथे हे झीपि यहदीत, यहदीमखुपि, दास, दासमखुपि फुक्कं छम्ह हे पवित्र आत्मां बाप्तिस्मा कयागुलि छगू म्ह जगू दु। अले झीपि फुक्कसिके छम्ह हे पवित्र आत्मा च्वनादीगु दु।

14 म्ह नं छगू जक म्हब्व मखु, तःता म्हब्व मिलय् जुयाः जक छगू म्ह जुइ।

15 तुति – “जि ल्हाः मखु, अयजगुलि जि म्हायागु मखु” धकाः धाःसा छु तुति म्हायागु हे मजुइ ला?

16 थथे हे न्हायपनं – “जि मिखा मखु, अयजगुलि जि म्हायागु मखु” धकाः धाःसा छु न्हायपनं म्हायागु हे मजुइ ला?

17 म्ह छम्हं मिखाया मिखा जक जूसा छुकि न्यनेगु? अले हानं म्ह छम्हं न्हायपंया न्हायपं जक जूसा छुकि नँतुनेगु?

18 म्हय् च्वंगु म्हब्वत परमेश्वरयात यःथें तयादीगु खः।

19 म्ह छम्हं छगू हे जक म्हब्व जूसा म्ह धयागु हे गनं जुइ?

20 अथे जगुलि हे खः – छगू म्हय् तःता म्हब्व दुगु।

21 उकिं मिखां ल्हाःयात – “छ जितः म्वाः” धकाः धाये फइ मखु। अले हानं छेनं ततियात – “छ जितः म्वाः” धकाः धाये फइ मखु।

22 अथे मखु, म्हय् चिधंगु व बमलाःगु म्हब्व नं झीत मदयक मगाः।

23 गुगु म्हब्वयात झीसं बांलाः ताय्कि मखु उकियात हे झीसं बांलाक बिचाः यानाच्वन। खने मदगु म्हब्वयात धाःसा बांलाक त्वपुयाच्वन।

24 बांलाःगु म्हब्वयात बिचाः याये म्वायेक, बरु चिधंगु व बांमलाःगु म्हब्वयात जक अप्वः बिचाः याये माय्क परमेश्वरं झीगु म्हय् म्हब्वयात मिलय् यानादीगु खः।

25 अयजूगुलि म्हय् च्वंगु म्हव्वत अलग जुयाच्चनी मखु, बरु फुक्कं थःथवय् मिलय् जुयाच्चनी।

26 म्हय् च्वंगु छगू म्हव्वयात जक दुःख जूसा फुक्क म्हव्वयात दुःख जुइ। अथे हे म्हय् च्वंगु छगू म्हव्वयात जक तःधंकल धाःसा फुक्क म्हव्वत लय्ताइ।

27 अथे हे छिपिं फुक्कं ख्रीष्टयागु मण्डली खः। छिपिं छम्ह छम्ह ख्रीष्टयागु म्हय् च्वंगु म्हव्वत खः।

28 अयजूगुलि परमेश्वरं मण्डलीइ सुयात गन गन तयेमाः अन अन हे तयादीगु दु।

दकलय् च्वय् प्रेरितत,
वयां ल्यू अगमवत्तात,
वयां ल्यू गुस्त,
अले अजू चायापुगु ज्या याइपिं,
ल्वय् लाय्केगु वरदान दुपिं,
मेपिन्त ग्वाहालि याइपिं,
मेपिन्त सल्लाह बीपिं,
अले हानं थीथी भाषां नवाये फुपिं तयादीगु दु।✧

29 फुक्कं प्रेरितत जुइ मखु, अथे हे फुक्कं अगमवत्तात, फुक्कं गुस्त, फुक्कं अजू चायापुगु ज्या याइपिं जुइ मखु।

30 थुपिं फुक्कसिके हे ल्वय् लाय्केगु वरदान दइ मखु, थुपिं फुक्कसिनं मथुगु थीथी भाषां नवाये फइ मखु। अथे हे फुक्कसिनं थीथी भाषां नवाःगु खँ थुइकाबी फइ मखु।

31 अयजूगुलि अज्ज तःधंगु वरदान कायेत स्वयाच्चँ।
जिं अज्जं हे भिंगु लँ क्यने।

13

माया

1 मनूतयगु थीथी भाषां व स्वर्गदूततयगु भाषां हे नवाये सःसां जिं कर्पिन्त माया मयात धाःसा जिं अथे नवाःगु खँ भुस्याः व गं थाःगु थें जक जुइ।

2 अगमवाणी कनेगु वरदान बिया तःसां, अले हानं फुक्क ज्ञान दुसां, फुक्क गुप्ति खँ थुइके फुसां, पहाड हे ल्यहें थनीगु विश्वास दुसां, जिके माया धयागु मदुसा जि छुं नं मखु।*

3 थःके दुगु फुक्कं नये मखंपिन्त इना ब्यूसां, अले थःगु हे म्हयात तकं छवय्के ब्यूसां जिके माया धयागु मदुसा जिं यानागु फुक्कं सिति वनी।

4 माया दुम्ह मनुखं सह यानाच्चनी व दया याइ। नुगः मुइकी मखु, थथःम्हं तुं तःधंछुया जुइ मखु, अले घमण्ड याइ मखु।

5 माया दुम्ह मनु छुच्चा जुइ मखु, वं थः जक भिकेगु स्वइ मखु, तंम्वय्की मखु, अले जुइ धुंक्कू बांमलाःगु व मभिंगु लुमंका तइ मखु।

6 मभिंगु बांमलाःगु खँय माया दुम्ह मनु लयताइ मखु, बरु सत्य खँय लयताइ।

7 माया दुम्ह मनुखं न्ह्याबलें सह यानाच्चनी, न्ह्याबलें विश्वास याइ, न्ह्याबलें आशा यानाच्चनी, अले न्ह्याबलें मनयात थातं तयाच्चनी।

8 माया सदां दयाच्चनी। अगमवाणी कनेगु वरदान धाःसा मदयावनी। थीथी भाषां नवायेगु वरदान नं मदयावनी। ज्ञान नं मदयावनी।

9 झीत वरदान बियातःगु ज्ञान पूमवं, अले अगमवाणी कनेगु नं पूमवं।

10 पूवंगु वल कि पूमवंगु फुक्क मदयावनी।

11 मचाबलय् जिं मस्तयस्सं थें नवायेगु, मस्तयस्सं थें मतिइ तयेगु, मस्तयस्सं थें बिचाः यायेगु। आः जि तःधि जुइ धुन, उकिं जिं मचाबलययागु फुक्कं त्वःताछवये धुन।

12 आः ला झीसं न्हायकनय् थें जक बुल्लुक खनाच्चना। अबलय् धाःसा झीसं चूलाक हे स्वये दइतिनि। आः ला जिं पूवंक मस्यूनि। अबलय् धाःसा परमेश्वरं जिगु खँ पूवंक स्यू थें तुं जिं नं पूवंक सी।

13 अयजूसां विश्वास, आशा व माया, थुपिं स्वता धाःसा दया हे च्वनी, तर उपिं मध्ये दकलय् तःधंगु ला माया खः।

14

परमेश्वरं बियादीगु वरदानयागु मेमेगु खँ

1 अयजूगुलि छिमिसं कर्पिन्त माया यायेगु कुतः या। आत्मायागु वरदान कायेत नं कुतः या। अज्ज ला अगमवाणी कनेगु वरदान कायेत स्व।

* 13:2 १३:२ मत्ती १७:२०; २१:२१; मर्क ११:२३

2 थीथी भाषां नवाइम्ह मनुखं मनूत नाप नवाःगु मखु बरु परमेश्वर नाप नवाःगु खः। वं नवाःगु खँ सुनानं थुइ मखु। आत्मायागु शक्तिं वं गुप्ति खँ ल्हानाच्वंगु खः।

3 अगमवाणी कनीम्हयसिनं ला मनूत नाप हे खँ ल्हाइ, अले थुकिं मनूतयत ग्वाहालि, साहस व शान्ति बी।

4 थीथी भाषां नवाइम्ह मनुखं थःत जक हे भिंकी, अगमवाणी कनीम्हयसिनं ला मण्डलीयात हे भिंकी।

5 छिपिं फुक्कसिनं थीथी भाषां नवाये फयेमा धकाः जिं मनंतुना। अज्ज ला छिपिं फुक्कसिनं अगमवाणी कनेगु वरदान काये फयेमा धकाः जिं झन अप्वः मनं तुनाच्वना। थीथी भाषां नवाइम्ह मन् स्वयाः अगमवाणी कनीम्ह मन् यक्व हे तःधं। अले थीथी भाषां नवाःगु खँ कर्पिन्त थुइकाबी फुसा जक मण्डलीयात भिंकी, मखुसा भिंकी मखु।

6 अयजूगुलि यःपिं दाजुकिजापिं, छिमिथाय् वयाः जिं थीथी भाषां नवाःसा छिमित छु ज्यालगय् जुइ? थीथी भाषां नवायेगु स्वयाः परमेश्वरं जितः क्यनादीगु खँ, ज्ञानयागु खँ, अगमवाणी, अले शिक्षा न्यंकुसा हे जक छिमित ज्यालगय् जुइ।

7 बाँसुरी पुइबलय् व वीणा थायेबलय् त्याजिक सः पिमज्वःसा मनूतयसं थुकिया लय् थुइका कायेफइ मखु।

8 तुरही प्म्हयसिनं बांलाक ध्वाथुइक मपूसा लडाईं याःवनेत सु न्ह्यब्वाइ?

9 अथे हे तुं छिमिसं थीथी भाषां नवाःगु ध्वामथूसा छिमिगु खँ सुनानं थुइके फइ मखु। छिमिसं फसय् नवाःगु थें जक जुइ।

10 संसारय् तःता भाय् दु, अयनं न्ह्यागु भाय्या थथःगु हे अर्थ दु।

11 सुनानं ल्हाःगु भाय् मथूसा जितः व मनू मेगु देशय् च्वम्ह थें जुइ, अथे हे वयात नं जि मेगु देशय् च्वम्ह थें जुइ।

12 आत्मां बीगु वरदानयात छिमिसं यय्काच्वंगु दु। अयजूगुलि मेमेगु वरदान स्वयाः मण्डलीयात भिनिगु व बल्लाना वइगु वरदान कायेत कुतः या।

13 अयजूगुलि थीथी भाषां नवाइम्ह मनुखं अथे थःम्हयसिनं नवानागु खँयात थुइका नं बी फयेमा धकाः प्रार्थना यायेमाः।

14 मथूगु भाषां जिं प्रार्थना याःसा जिगु आत्मां ला प्रार्थना याइ, जिगु मनं धाःसा थुकी ब्वति काइ मखु।

15 अयजूसा जिं छु यायेगु लय्? जिं प्रार्थना यायेबलय् जिगु आत्मां नं जिगु मनं नं यायेमाः। अथे हे म्ये हालेबलय् जिगु आत्मां नं जिगु मनं नं हालेमाः।

16 परमेश्वरयात सुभाय बीत छंगु आत्मां जक प्रार्थना याःसा मेपिं न्यना च्वंपिन्सं मथुइकं गथे यानाः “आमेन” धकाः धायेगु?

17 थथे छं परमेश्वरयात ब्यगु सुभाय तसकं हे बांलाःसां थुकिं मेपिन्त भिंकी मखु।

18 छिमिसं स्वयाः जिं थीथी भाषां नवाये फु, उकिं जिं परमेश्वरयात सुभाय बी।

19 मण्डली मुनाः सेवा यायेबलय् धाःसा द्वःछिगू खँवः नवायेगु स्वयाः मेपिन्सं थुइक न्यागू हे जक खँवलं स्यनेगु यः।

20 यःपिं दाजुकिजापिं, थुइकेगु सीकेगु खँय् छिपिं मस्त थें जुइ मते। मभिंगु खँय् धाःसा छिपिं मस्त थें जु। थुइकेगु व सीकेगु खँय् छिपिं तःधिपिं थें जु।

21 धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयातःगु दु -

“मथगू भाय् ल्हाइपिं मनूतयगु म्हुतं

व परदेशीतयगु म्हुतं

जिं थः मनूतनापं खँ ल्हाये।

अयनं इमिसं जिगु खँ न्यनी मखु।”✧

22 अयजुगुलि थीथी भाय् विश्वास याना च्वंपिनिगु निंति मखु, तर विश्वास मयाःपिनिगु निंतिं चिं खः। तर अगमवाणी विश्वास मयाःपिनिगु निंतिं मखु, तर विश्वास याना च्वंपिनिगु निंतिं खः।

23 मण्डलीइ फुक्क मुना च्वनीबलय् थथे फुक्कसिनं थीथी भाषां नवाना च्वनीबलय् विश्वास मयाःनिपिं व छुं मस्यूपिं मनूत वल धाःसा इमिसं छिमित “वें” धकाः मधाइ ला?

24 अथे हे अगमवाणी कनाच्चंबलय् विश्वास मयाःनिमह सुं मनू वल धाःसा वं वचन न्यनाः थःगु पापया पश्चाताप याइ। थुकथं थःमहं थःत नं जाँचय् याइ।

25 वयागु नुगलय् च्वंगु गुप्ति खँ नं सी दइ। अले वं “धात्थें हे परमेश्वर छिपिनाप दी खनी” धकाः क्वछुनाः परमेश्वरयात तःधंकी।

मण्डलीइ पालंपाः व बांलाक सेवा यायेगु या

26 यःपिं दाजुकिजापिं, जिगु धापू छिमिसं थुल ला? छिपिं फुक्कं छथाय् मुनाः परमेश्वरयात सेवा यायेबलय् छम्हयसिनं भजन यायेगु, छम्हयसिनं स्यनेगु, छम्हयसिनं परमेश्वरं क्यनादीगु खँ न्यंकेगु, छम्हयसिनं थीथी भाषां नवायेगु,

अले छम्हयसिनं थथे थीथी भाषां नवाःगु थुइकाबीगु यायेमाः। थ्व फुक्क ज्यां मण्डलीयात भिंकिगु जुइमाः।

27 थीथी भाषां नवायेगु ज्या निम्ह स्वम्हयसिनं स्वयाः अप्वःसिनं याये मज्यू। व नं पालंपाः यायेमाः। अले थथे थीथी भाषां नवाःगु खँयात छम्हयसिनं थुइकाबीगु यायेमाः।

28 अयनं थीथी भाषां नवाःगु खँ थुइका बीम्ह सुं नं मदुसा मण्डलीइ अथे थीथी भाषां नवाके मते। थज्याःम्ह मनुखं थःलिसे व परमेश्वरलिसे जक अथे नवायेगु यायेमाः, मण्डलीइ वयाः नवाये मज्यू।

29 अले हानं अगमवाणी कनेगु नं निम्ह स्वम्हयसिनं जक यायेमाः। थथे इमिसं न्यंकीगु वचनयात खः ला कि मखु धकाः जाँचय् यायेमाः।

30 थथे नवाना च्वनीबलय् परमेश्वरं अन दुपि सुयातं नवायेत धयादिल धाःसा नवाना च्वम्हयसिनं दिना बीमाः।

31 छम्ह छम्ह यानाः छिपिं फुक्कसिनं अगमवाणी कने ज्यू। अले जक फुक्कसिनं स नं सयकी, अले साहस नं दइ।

32 अगमवाणी कनेगु वरदान दुपि मनूतय्सं थःत बसय् तयेमाः।

33 न्ह्यःने लाः थें यायेत झीत परमेश्वरं सःतादीगु मखु बरु बांलाक यायेत अले मिलय् जुइत सःतादीगु खः।

34 मण्डलीइ सेवा यायेबलय् मिसातय्सं नवाये मज्यू। इमित नवाके मज्यू। व्यवस्थां धाःकथं इपि अधीनय् च्वनेमाः।

35 इमिसं छुं खँ सीकेमास्ति वःसा छँय् थः भाःतयाके न्यनेमाः। मण्डलीइ मिसातय्सं नवायेगु तसकं हे बांमलाःगु खँ खः।

36 परमेश्वरयागु वचन छिमिगुपाखें हे दुगु खः ला? परमेश्वरयागु वचन छिमिथाय् जक वःगु खः ला?

37 सुनानं थः अगमवक्ता व परमेश्वरयागु वरदान दुम्ह मनु खः धकाः बिचाः याःसा वं जिं च्वयाच्चनागु थ्व खँ परमेश्वरयागु उजं खः धकाः सीकेमाः।

38 जिगु थ्व खँयात सुनानं मन्थंसा वयागु खँ नं न्यने मते।

39 अयजूगुलि यःपि दाजुकिजापि, अगमवाणी कनेगु वरदान कायेत कुतः या। अयनं थीथी भाषां नवाइपिन्त नं पने मते।

40 न्ह्यागु हे ज्या याःसां पालंपाः व बांलाक या।

15

ख्रीष्ट सिना: हानं म्वा:गु

1 यःपि दाजुकिजापि, छिमिसं आ: तक नं विश्वास याना: मानय् यानाच्चंगु जि न्यंकागु भिगु खँ आ: हानं छिमित लुमंकाबी मास्ति वल।

2 जिं न्यंकागु भिगु खँयात छिमिसं क्वात्तुक विश्वास याना च्वंसा छिमित मुक्ति दइ, विश्वास याना मच्चंसा छिमित मुक्ति दइ मखु।

3 धर्मशास्त्रय् च्वया त: थें ख्रीष्ट हे झीगु पापयागु निति सिनादिल धका: जित: धयादीगु त:धंगु खँ हे जिं छिमित कना बियागु ख:।*

4 धर्मशास्त्रय् च्वया त: थें सीम्ह ख्रीष्टयात थुनाबिल, अले स्वन्हु दय्का: हानं म्वाना झाल।*

5 अले वय्क: केफासयाथाय् खनेदय्क: झाल। लिपा झिनिम्ह प्रेरिततय्थाय् नं झाल।*

6 लिपा हानं वय्क: न्यासलं मयाक चेलात मुनाच्चंथाय् खनेदय्क: झाल। थुपि मध्ये गुलि मनुत थौं तक नं म्वाना हे च्वंगु दनि, गुलि सिनावने नं धुंकल।

7 थुयां लिपा याकूबयाथाय्, अले हानं फुक्क प्रेरिततय्थाय् वय्क: खनेदय्क: झाल।

8 दकलय् लिपा ई मत्य्क बूमह मनूयाथाय् थें वय्क: जिथाय् नं झाल।*

9 उकिं जि ला प्रेरितत मध्ये दकलय् चिधंम्ह ख:। परमेश्वरयात विश्वास याना जूपिन्त सास्ती बियाजुइ धुनागुलि जित: प्रेरित धका: धाये मल्व:।*

10 अथेसां परमेश्वरं जित: दया माया यानादीगुलि जि थथे जुइ खन। वय्कलं जित: दया माया यानादीगु नं ला जिं सिर्ति मछवया। फुक्क प्रेरिततय्सं स्वया: नं जिं यक्व दु:ख सिया: ज्या यानाच्चनागु दु। जिं हे जक ला थथे ज्या यानाच्चनागु मखु, बरु जित: ज्या याकात:गु ला परमेश्वरयागु दया मायां ख:।

11 थथे थ्व भिगु खँ छिमित जिं कनागु जूसां, मेपि प्रेरिततय्सं कंगु जूसां जिपि फुक्कसिनं न्यंकागु थ्व हे खँ ख:। अले थ्व हे खँयात छिमिसं नं विश्वास यानाच्चन।

झीपिं नं सिना: हानं म्वाइतिनि

12 जिमिसं छिमित “सी धुंकूमह ख्रीष्ट हानं म्वानावल” धका: न्यंका जुया धा:सा हानं छिपि मध्ये गुम्हं गुम्हय्सिनं सीम्ह म्वाना वइ मखु धका: गथे धायेफत?

* 15:3 १५:३ यशै ५३:५-१२ * 15:4 १५:४ भज १६:८-१०; मती १२:४०; प्रे २:२४-३२ * 15:5 १५:५ मती २८:१६-१७; मर्क १६:१४; लूक २४:३४,३६; यूह २०:१९ * 15:8 १५:८ प्रे १:३-६ * 15:9 १५:९ प्रे ८:३

13 थथे धाःगु खँ खत धाःसा ख्रीष्ट नं सिनाः म्वानावःगु मखुत।

14 ख्रीष्ट हानं म्वानावःगु मखु धकाः धाःगु खँ सत्य खःसा जिमिसं न्यंका जुइमाःगु नं मन्त, अले छिमिसं ख्रीष्टयात विश्वास याःगु नं ज्यालगय् मजुल।

15 थुलि जक मखु, परमेश्वरयात बांमलाक जिमिसं मखुगु खँ ल्हाना जुयागु जुल, छायधाःसा वय्कलं ख्रीष्टयात हानं म्वाकादिल धकाः जिमिसं न्यंका जुया। अले सीपि हानं म्वाना वइ मखुत धकाः धाःगु खँ सत्य खःसा वय्कलं नं ख्रीष्टयात हानं म्वाकूगु नं खइ मखु।

16 सीपिन्त म्वाकी मखुत धयागु जूसा ख्रीष्टयात नं म्वाकूगु मखुत।

17 अले ख्रीष्ट सिनाः हानं म्वानावःगु मखु धयागु जूसा छिमिसं विश्वास यानाच्चंगु नं सिति वन, अले छिपि आः तक नं पापी हे तं जुयाच्चंगु दनि।

18 थथे खः धयागु जूसा ख्रीष्टयात विश्वास यानाः सिनावपि विश्वासीत नं पापय् हे लानाच्चंगु दनी।

19 ख्रीष्टयाके झीसं यानाच्चवनागु आशा थ्व जीवन दतलेयात जक खः धयागु जूसा झीपि संसारय् च्वपि स्वयाः नं तसकं मायावपि जुल।

20 सीम्ह ख्रीष्ट हानं म्वानावःगु खँ सत्य खः। अय्जुगुलि सीपि हानं म्वाकीतिनि धयागु खँ नं सत्य खः धकाः थुकिं हे सीदत।

21 छम्ह मनुखं यानाः फुक्क मनुत सी माल, अथे हे छम्ह मनुखं हे यानाः फुक्क मनुत सीसां हानं म्वाइ।

22 गथे आदमं यानाः झीपि सी माल, अथे हे ख्रीष्टं यानाः झीपि सिनाः नं म्वाना वइ।

23 तर फुक्क पालंपाः जुइ। दकलय् न्हापा ख्रीष्ट म्वात, अले ख्रीष्ट हानं थन झायादीबलय् वय्कःयापि मनुत म्वाइ।

24 अले तिनि दक्व फुक्कं मदय्का छवयादी। अबलय् ख्रीष्टं फुक्क शासन, अधिकार व शक्ति मदय्का छवयाः राज्य परमेश्वर बाःयात लःल्हानादी।

25 अथेसां ख्रीष्टया फुक्क शत्रुतयत् बुकाः परमेश्वरं वय्कःयागु पालि तःले मततले वय्कलं हे राज्य यानादी।☆

26 दकलय् लिपा नाश जुइम्ह शत्रु ला “मृत्यु” खः।

27 धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयातःगु दु –

“परमेश्वरं फुक्कं ख्रीष्टयागु पालि तःले तयादी।”

“फुक्कं” धाल धका: परमेश्वरयात धा:गु मखु, छायाधा:सा फुक्कं ख्रीष्टयागु पालि त:ले तयादीम्ह ला वय्क: हे ख:।☆

28 गुबलय् दक्व फुक्कं ख्रीष्टयागु त:ले लाइ, अबलय् वय्क: थथ:म्हं तुं परमेश्वरयागु त:ले च्वनादी, छायाधा:सा फुक्कं वय्क:यागु पालि त:ले तयादीम्ह परमेश्वर हे ख:। थुकथं परमेश्वरं फुक्कसितं राज्य यानादी।

29 हानं म्वाना वइ मखुगु जूसा सीपिनिगु निति बप्तिस्मा काइपिं मन्तूयत छु ज्यालगय् जुल? सीपिं म्वाना वइ मखुगु ख:सा इमिगु निति छाया बप्तिस्मा बियाजुल?

30 जिपिं जक छाया न्ह्याबलें खतराय् लाना च्वनेगु?

31 य:पिं दाजुकिजापिं, छिमिगु विश्वासं याना: जिं प्रभु येशू ख्रीष्टया न्ह्य:ने छयं धस्वाका: धयाच्वना – “जि न्हिन्हिं सिना च्वना।”

32 मनूया बिचा:कथं एफिससय् पशुनाप ल्वा:गु जूसा जित: छु फाइदा? सीपिन्त म्वाकी मखुगु जूसा मन्तूयसं धा:थें – “कन्हय् ला झी सि हे सी, उकिं नया:त्वना: मोजमज्जा याना जूसां जिल नि।”☆

33 मूर्ख जुइ मते, “मभिपिं लिसे बुला जूसा भिपिं नं स्यनावनी।”

34 भिंगु ज्याखँ यायेत न्ह्यलं चायकि, अले पाप यायेगु त्व:ति। छिमित म्छालापुकेत जिं थथे धयाच्वनागु ख:, छायाधा:सा छिपिं गुम्हं गुम्हयसिनं परमेश्वरयात म्हसीके मफुनि।

सीम्ह हानं म्वाना वइतिनि

35 सीपिं हानं गथे म्वाना वइ, अले म्वाना वये धुंका: इमिगु म्ह गथे जुइ धका: सुनानं न्यनेफु।

36 अय् मूर्ख – हलात:गु छुं नं पुसा ध्वमगिकं गथे बुया वइ?

37 छव जूसां, न्ह्यागु जूसां छिमिसं उकियात पुसा हे जक ला पीगु ख:, त:मागु मा हे ला पी मखु।

38 छिमिसं बुँइ ह्ःगु पुसायात परमेश्वरं य:कथं मा दय्कादी। फुक्क पुसायात माकथं व ल्वय्क त:मा यानादी।

39 फुक्कसिगु म्ह उथें जुइ मखु। मनूयागु म्ह छगू कथंयागु, अथे हे पशुयागु म्ह मेगु कथंयागु हे जुइ। अथे हे झंग:पंक्षियागु म्ह छगू कथंयागु जूसा, न्यायागु म्ह मेगु हे कथंयागु जुइ।

40 आकाशय् च्वंगु निभाः, तिमिला, नगुतय्यु नं थःगु हे म्ह दु। अथे हे पृथ्वीइ च्वंपिनिगु नं थःगु हे म्ह दु। आकाशय् च्वंपिनिगु जः छगू कथंयागु दु। अथे हे पृथ्वीइ च्वंपिनिगु जः मेगु कथंयागु।

41 सूर्यया जः छगू कथंयागु, तिमिलाया जः मेगु कथंयागु। अथे हे नगुतय्यु जः नं मेगु कथंयागु जुइ। नगुतय् नं थीथी कथंया जः दु।

42 सीपिन्त म्वाकीबलय् नं थथे हे जुइ। मनूतय्यु सीम्ह थुना छवइबलय् चा तुं जुयावनी। अले सीपिं म्वाना वये धुंकाः गुबलें सी माली मखु।

43 मनूतय्यु सीम्ह थुनीबलय् तसकं बांमलाः अले बमलाः। अले म्वाना वइबलय् तसकं बांलाइ अले बल्लाइ।

44 सीबलय् चायागु म्ह जुयाः थुनी, अले आत्मायागु म्ह जुयाः म्वाइ। चायागु म्ह दु धासेलि आत्मायागु म्ह नं दु।

45 धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयातःगु दु — “दकलय् न्हापायाम्ह आदम जीवन काःम्ह जुल। दकलय् लिपायाम्ह आदम जीवन बीम्ह आत्मा जुल।”☆

46 दकलय् न्हापा वःम्ह आत्मायागु म्ह मखु, बरु चायागु म्ह खः, अले लिपातिनि आत्मायागु म्ह वल।

47 दकलय् न्हापायाम्ह आदम पृथ्वीयागु चां दय्कूम्ह खः, अले लिपायाम्ह आदम स्वर्ग वःम्ह खः।

48 पृथ्वीयापिं मनूत चां दय्कूम्ह थें खः स्वर्गियापिं मनूत धाःसा स्वर्ग झाःम्ह मनू थें जुइ।

49 गथे झीपिं पृथ्वीयागु चां दय्कूम्ह मनू आदम थें तुं जुल, अथे हे झीपिं स्वर्ग वःम्ह थें जुइ।

50 यःपिं दाजुकिजापिं, परमेश्वरं जितः धयादीगु सत्य खँ थ्व हे खः। थ्व संसारय् म्वानाच्वंपिं मनूत स्वर्गय् परमेश्वरयागु राज्यय् दुथ्याइ मखु। अथे हे नाश जुइपिन्सं नाश मजुइके फइ मखु।

51 छिमिसं मस्यूनिगु खँ जिं छिमित कनाच्वनागु खः। झीपिं फुक्कं सी माली मखु। तर झीपिं फुक्क हिलावनी।

52 दकलय् लिपा तुरही पुया हयेवं मिखाफुति याये मलावं सीपिं हानं म्वाना वइ, अले गुब्सं सी माली मखुत। अले झीपिं म्वानाच्वंपिं नं हिलावनी।☆

53 छायाधःसा सीपिं म्वाना वये हे माः, अले सीमानिपिं गुब्सं मसीपिं जुइ हे माः।

54 थथे सीपिं म्वाना वये धुंका: अले सी मा:निपिं सीम्व्वा:पिं जुइ धुंका: धर्मशास्त्रय् थथे च्वयात:गु खँ पूवनी –

“मृत्यु नाश जुयावन,
त्या:पिं हान बुइ मखुत।”✧

55 “हे मृत्यु! ग्व छं त्याके फुगु?
छंगु शक्ति ग्व?”✧

56 मृत्युयागु शक्ति पाप ख:। अले व्यवस्थां याना: पाप बल्लानाच्वंगु ख:।

57 अयजूगुलि डी प्रभु येशू ख्रीष्टपाखें डीत त्याके बियादीमह परमेश्वरयात यक्व यक्व सुभाय् दु।

58 अयजूगुलि य:पिं दाजुकिजापिं, क्वातुक विश्वास या, अले मन थातय् लाका: च्वँ। प्रभुयागु ज्या याना हे च्वँ। थथे छिमिसं या:गु ज्या सितिं वनी मखु धका: ला छिमिसं सि हे स्यु।

16

यस्शलेमय् छवयेत भेटी ब्यूगु

1 यह्दियाय् च्वंपिं परमेश्वरया मनूतयत् ग्वाहालि बीत भेटी कायेगु खँय् गथे जिं गलातियाय् च्वंगु मण्डलीतयत् धयागु ख: अथे हे छिमिसं नं या।✧

2 छिमिसं थ:महं कमय् यानागुलि लिकया: गुलि बी फु उलि आइतबार पतिकं बिया: मुंका ति। थथे या:सा जि आम्कन वयेबलय् भेटी कयाच्वने माली मखु।

3 जि आम्कन वयेबलय् छिमिगु भेटी यस्शलेमय् बीके छवयेत छिमि हे य:पिं मनूतयत् पौ बिया: छवयाबी।

4 जि थ: हे वनेमा:सां इमित नं नापं व्वनायंके।

यात्राया ग्वसा: ग्व:गु

5 माकेडोनिया वने मा:गुलि जि माकेडोनिया जुया: जक छिमिथाय् वये।✧

6 छिमिथाय् वया: जि छन्हु निन्हु च्वनेगु मतिइ दु, फुसा चिकुला ज्व:छि हे च्वने। अनं लिपा जि न्हाथाय् वंसां छिमिसं जित: ग्वाहालि ब्यु।

✧ 15:54 १५:५४ यशै २५:८ ✧ 15:55 १५:५५ होशे १३:१४ ✧ 16:1 १६:१ रोम १५:२५-२६

✧ 16:5 १६:५ प्रे १९:२१

7 दुस्वः वये थें जक जि छिमिथाय् वये मास्ति मवः। प्रभुं जितः धयादिल धाःसा जि छिमिथाय् तःन्हु हे च्वनेगु मतिइ दु।

8 अयनं पेन्तिकोस नखः तक जि थन एफिससय हे च्वने। ☆

9 थन जिगु विरोधीत यक्व दुसां जिं थन तसकं हे तःधंगु ज्या पूवनीगु खना।☆

10 तिमोथी आम्कन वःसा वयात दुनुगलनिसें लसकुस या, छायाःसा जि थें वं नं प्रभुयागु ज्या यानाच्वंगु दु।☆

11 छिपिं सुनानं वयात हेपय् याये मते, बरु छिमिसं वयात जिथाय् वयेत ग्वाहालि या। मेपिं दाजुकिजापिं नाप जिं वयागु लँ स्वयाच्वना।

12 किजा अपोल्लोसयात जिं मेपिं दाजुकिजापिं नाप आम्कन छवयाहयेत तःकः धायेधुन, अयनं वं वये ममदय्का च्वन। लिपा लात धाःसा व वइ।

दक्वसिबय् लिपायागु सल्लाह

13 होशयानाच्वँ, बल्लाक विश्वास याना च्वँ, अले मग्यासे बल्लाका च्वँ।

14 न्ह्यागु हे ज्याखँ याःसां छिमिसं कर्पिन्त माया यानाः यायेगु या।

15 स्तिफनसया छँयापिन्त ला छिमिसं म्ह सि हे स्यु। अखैयाय् दकलय् न्हापालाक विश्वासी जूपिं इपिं हे खः। इमिसं परमेश्वरया मनूतय्यु निरिति थःत हे पानाच्वंगु दु।☆

16 यःपिं दाजुकिजापिं, स्तिफनस थें ज्याःपिनिगु खँ न्यनेगु या। अले इपिं नाप ज्या यानाच्वंपिं मनूतय्यु खँ नं न्यँ।

17 स्तिफनास, फोर्टुनाटस व अखाइकसपिं जिथाय् वःगुलि जि तसकं लय्ताः छायाःसा इमिसं छिपिं मदुसां दु थें च्वंकाबिल।

18 छिमित थें इमिसं जितः नं तसकं न्ह्यइपुकल। थज्याःपिन्त झीसं हनेगु यायेमाः।

19 एशियाय् च्वंगु मण्डलीपाखें छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु। अक्विलास व प्रिस्का अले इमिगु छँय् दुगु मण्डलीं नं प्रभुयागु नामं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु।☆

20 थनच्वंपिं फुक्क दाजुकिजापिन्सं नं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु। थःथवय् यच्चु नुगलं माया यानाः ज्वजलपा यायेगु या।

21 जिगु ज्वजलपा जिं थःगु ल्हातं च्वयाच्वना।

22 प्रभुयात माया मयाइम्हय्सित धिक्कार दु। “हे जिमि प्रभु, झायादिसँ।”

☆ 16:8 १६:८ लेवी २३:१५-२१; व्य १६:९-११ ☆ 16:9 १६:८-९ प्रे १९:८-१० ☆ 16:10 १६:१० १ कोर ४:१७ ☆ 16:15 १६:१५ १ कोर ११:१६ ☆ 16:19 १६:१९ प्रे १८:२

23 प्रभु येशूयागु दया माया छिमित दयेमा।

24 वयक्ःयापाखें छिपिं सकसित जिगु माया दु। आमेन!

Newar
Newar: Newar (Bible)

copyright © 2024 Nepal Bible Society and Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Newar

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 16 May 2025 from source files
dated 17 May 2025

838cc630-4ccf-5055-be45-10a98a141cc7